

Vlaanderen
is divers

EINDVERSLAG INBURGERING IN HET BUITENLAND

28 MEI 2025

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

www.integratie-inburgering.be

INHOUD

0	Context	4
1	Inleiding	5
2	Juridisch kader	6
2.1	Decretale bepalingen over de 'kandidaat-inwijkeling'	6
2.2	Aansluiting op het reguliere traject in Vlaanderen en Brussel	6
3	Projectdoelstellingen	7
4	Doelgroepen	10
4.1	Op basis van verblijfsstatuut	10
4.1.1	Gezinshereniging met een Belg, EU-burger of derdelander	10
4.1.2	Gezinsvorming	11
4.1.3	Arbeidsmigratie	11
4.2	Op basis van competenties	12
5	Wervingsmethode	13
5.1	Toelichting van de procedures	13
5.1.1	Gezinsherenigingsprocedure	13
5.1.2	Procedure voor economische migratie	14
5.2	Rolverdeling en samenwerkingen	15
5.2.1	Lokale besturen	15
5.2.2	IOM binnen het project DT4E	17
5.2.3	Het Agentschap Integratie en Inburgering	18
5.3	Resultaten	18
5.3.1	KPI's	18
5.3.2	Deelnemers	19
5.3.3	Bevraging en klankbordsessies lokale besturen	21
5.3.4	Samenwerking met IOM	21
6	Inhoudelijk aanbod	23
6.1	Maatschappelijke oriëntatie	23
6.2	Trajectbegeleiding	24
6.3	Aansluiting op het inburgeringstraject in Vlaanderen of Brussel	24
6.4	Resultaten	25
6.4.1	KPI's	25
6.4.2	Focusgroep met medewerkers	31
6.4.3	Bevraging bij deelnemers	33

7	Technische uitdagingen	37
7.1	AVG wetgeving en ICT security	37
7.1.1	Persoonsgegevens verwerken en klantopvolging garanderen	37
7.1.2	MO cursus via Google For Education	37
7.1.3	Andere digitale tools	38
8	Aanbevelingen	39
8.1	Aanbeveling 1: Zorg dat kandidaat-inwijkelingen geïnformeerd worden op de plek waar ze zich aanmelden voor de verblijfsprocedure.	39
8.2	Aanbeveling 2: Geef het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering als enige de opdracht om dit aanbod in te richten.	39
8.3	Aanbeveling 3: Breid de definitie van 'kandidaat-inwijkeling' uit en bepaal wie hierop de controle uitvoert.	40
8.4	Aanbeveling 4: Kies als starterspakket voor een voortraject op maat, bestaande uit een cursus MO van synchrone en asynchrone lesmomenten en een vorm van trajectbegeleiding.	40
8.5	Aanbeveling 5: Beschouw het aanbod voor een kandidaat-inwijkeling als een voortraject met aangepaste formaliteiten.	41
8.6	Aanbeveling 6: Zorg voor een vervolgtraject op maat voor zij die een voortraject in het buitenland volgden.	41
8.7	Aanbeveling 7: Onderzoek welke vorm van evaluatie mogelijk en wenselijk is vanuit het buitenland.	42
8.8	Aanbeveling 8: Het Agentschap moet een prominente rol innemen in het integratieproces van arbeidsmigranten en hun gezinsleden.	43
8.9	Aanbeveling 9: Maak het mogelijk om de begeleiding bij diploma-erkenning aan te bieden in het buitenland en onderzoek of een koppeling tussen een gecombineerde vergunning en de diploma-erkenningsprocedure voor gereguleerde beroepen opportuun is.	43
8.10	Aanbeveling 10: Zorg dat er een doel en rechtsgrond is om (persoons)gegevens te kunnen bewaren.	44
8.11	Aanbeveling 11: Voorzie voldoende financiering voor het Agentschap Integratie en Inburgering, zodat het deze opdracht kwalitatief kan uitvoeren.	44
9	Besluit	46
10	Bijlagen	47
10.1	Bijlage 1: Andere potentiële doelgroepen voor inburgering in het buitenland die voorlopig niet opgenomen werden binnen het project.	47
10.2	Bijlage 2: uittreksel tevredenheidsmeting Survey Monkey	49

---

0 Context

Op 30 juni 2024 leverden we een tussentijds rapport op van het project 'Inburgering in het buitenland'. Hierin bespraken we de resultaten en bevindingen uit de eerste twee proeftuinen. Voor dit ontwerpeindverslag vullen we het tussentijds rapport aan met de resultaten en bevindingen van de laatste proeftuin.

De proeftuinen vonden plaats op het moment dat de Vlaamse en federale regeerakkoorden nog niet of net verschenen waren. Inmiddels zijn de ambities van inburgering in het land van herkomst wel gekend. We moeten dus bekijken welke aspecten van dit verslag en aanbevelingen relevant zijn.

1 Inleiding

Het Agentschap Integratie en Inburgering startte in 2023 met het project ‘inburgering in het buitenland’. Hierin onderzochten we aan de hand van proeftuinen de mogelijkheden om **het inburgeringstraject voor aankomst in België te starten, in het herkomstland van de nieuwkomer**. Anders dan in het verleden biedt het project toekomstige nieuwkomers de mogelijkheid om vervroegd te starten met een onderdeel van het reguliere inburgeringstraject, namelijk met de eerste pijler maatschappelijke oriëntatie.

Waarom inburgering in het buitenland? Een effectief **inburgeringstraject is van cruciaal belang** voor nieuwkomers om een leven op te bouwen in hun gastland. Het inburgeringstraject versterkt sociale netwerken, draagt bij aan de economische activering en leert nieuwkomers vaardigheden en kennis die specifiek zijn voor België. Denk hierbij aan Nederlands leren en kennismaken met Vlaamse waarden, normen, diensten en systemen. Dit verhoogt hun zelfredzaamheid om te kunnen deelnemen aan de samenleving.

Het reguliere inburgeringstraject start vaak pas enkele maanden na aankomst. Dit komt doordat de uitwisseling met het rijksregister, het versturen van wervingsbrieven en de aanmelding tijd vragen. Hierdoor kunnen nieuwkomers relevante informatie missen bij aankomst of tijdens de voorbereiding van hun vertrek. **Een snelle toegang** tot het inburgeringstraject is daarom van essentieel belang en brengt voordelen voor zowel de nieuwe burger als het gastland. Focusgroepen met ex-inburgeraars bevestigden deze nood.

We weten dat **een groot deel van de doelgroep inburgering, nieuwkomers zijn die zich om specifieke redenen vestigen in België** en dus op voorhand de reis en het verblijf in België plannen. In 2024 was 38% van de instroom¹ van nieuwkomers in Vlaanderen en Brussel een arbeidsmigrant, en 23% een gezinsmigrant.^{2 3} Dit schept kansen om sneller in contact te komen met de doelgroep en dus sneller een traject op te starten. Dankzij de digitalisering binnen maatschappelijke oriëntatie is er bovendien **geen locatiegebondenheid**. Het cursusprogramma bestaat uit online lessen en zelfstandige opdrachten binnen een afgeschermd leerplatform.

In dit rapport stellen we het project voor en de behaalde resultaten. We doen aan de hand daarvan **voorstellen voor de toekomst van inburgering in het buitenland**. Het **Vlaams Regeerakkoord 2024-2029** van onze nieuwe Vlaamse Regering vermeldt alvast de ambities van inburgeren in het land van herkomst.⁴

---

¹ De instroomcijfers gaan over het potentieel aan nieuwe deelnemers aan een inburgeringstraject. Dat zijn nieuwkomers van binnen en buiten de EU die zich voor het eerst op legale wijze en voor langere duur in Vlaanderen of Brussel vestigen. Het zijn alle mensen van 18 jaar of ouder die volgens het inburgeringsdecreet recht hebben op een inburgeringstraject. Als we alleen kijken naar cijfers van visumplichtige personen (o.a. zonder Unieburgers) en met een visum voor lang verblijf, zien we dat volgens Myria in 2023 45% naar België kwam wegens gezinsmigratie en 21% met motief economische migratie. (bron: [Cijfers toegang tot grondgebied](#))

² In sommige gevallen wordt de gezinsherenigingsprocedure gestart vanuit België zelf. Dit betekent dus dat niet de volledige 25% in het buitenland is voordat zij beslissen om naar België te komen. Het is dus belangrijk om dit percentage tegenover het aantal uitgereikte visa te plaatsen.

³ Bron: [Cijfers inburgering en Nederlands leren – cijfers instroom](#)

⁴ Bron: [Regeerakkoord VR 2024-2029](#)

2 Juridisch kader

Het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid biedt een beperkt juridisch kader voor het inrichten van een inburgeringsaanbod vanuit het buitenland.

2.1 Decretale bepalingen over de ‘kandidaat-inwijkeling’

Het decreet **vermeldt een starterspakket voor kandidaat-inwijkelingen**⁵:

Artikel 2, eerste lid, 15° decreet:

- “15° **kandidaat-inwijkeling**: de vreemdeling die in het buitenland een visum tot langdurig verblijf in België heeft verkregen en zijn of haar wil uit om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister, of de niet-visumplichtige vreemdeling die bij de bevoegde diplomatieke of consulaire post in het buitenland zijn of haar wil uit om een langdurig verblijf in België te verkrijgen en om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het rijksregister”

Artikel 26, §4 decreet:

- “§ 4. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoort tevens de kandidaat-inwijkeling, voor zover volle achttien jaar oud.”

Artikel 34/6 decreet:

- “Aan de kandidaat-inwijkeling kan **in het land van herkomst een starterspakket** met het oog op inburgering worden aangeboden dat hem in staat stelt zich beter voorbereid te vestigen in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
- In het eerste lid wordt verstaan onder starterspakket met het oog op inburgering: **een kosteloos informatiepakket** dat ter beschikking wordt gesteld van de kandidaat-inwijkeling zodat hij zich in het land van herkomst kan voorbereiden op zijn vestiging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
- De **overige bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing** op de kandidaat-inwijkeling, vermeld in het eerste lid.”

2.2 Aansluiting op het reguliere traject in Vlaanderen en Brussel

Het decreet **laat niet toe om een kandidaat-inwijkeling al in het land van herkomst een inburgeringscontract te laten aangaan**. Volgens het decreet kan alleen een inburgeraar een inburgeringscontract aangaan (artikel 2, 10° decreet), en een inburgeraar is een persoon die behoort tot de doelgroep die al in het rijksregister in een Vlaamse of Brusselse gemeente ingeschreven is (artikel 2, 7° en 26, §1 decreet). Aan een kandidaat-inwijkeling kan alleen een starterspakket met het oog op inburgering worden aangeboden, en de overige bepalingen van het decreet zijn niet van toepassing op de kandidaat-inwijkeling (artikel 34/6 decreet).

Het decreet voorziet daarnaast geen aangepast of ingekort inburgeringstraject na het volgen van een starterspakket. Het voorziet bovendien geen (gedeeltelijke) vrijstelling op basis van een starterspakket. Bij het opstarten van een traject in België (al dan niet na het volgen van een starterspakket) moet inburgering wel **van geval tot geval rekening houden met reeds behaalde doelstellingen en met reeds verworven kennis**. Voor de cursus maatschappelijke oriëntatie is een vrijstelling mogelijk door te slagen voor de **standaardtest maatschappelijke oriëntatie als vrijstellingstest** (artikel 30, § 2, tweede lid Decreet, en artikel 27, § 3 Besluit Vlaamse regering).

---

⁵ Bron: [Het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid](#)

3 Projectdoelstellingen

De ambitie van het project ‘inburgering in het buitenland’ is **om nieuwkomers kansen te geven voor een snellere integratie, zodat er een grotere zelfredzaamheid is bij aankomst in België**. Hieruit formuleren we de volgende subdoelstellingen:

Doelstelling 1: de zelfredzaamheid van de kandidaat-inwijkeling wordt vergroot door hen vroegtijdig te laten kennismaken met (een deel van) de cursus maatschappelijke oriëntatie.

Het inburgeringstraject bestaat uit vier pijlers: maatschappelijke oriëntatie, Nederlands als tweede taal, inschrijving bij VDAB en het participatie- en netwerktraject. Tijdens dit proefproject start de kandidaat-inwijkeling met de eerste pijler, namelijk **maatschappelijke oriëntatie (MO), nog voor de aankomst in België**.

We geven **een volwaardige cursus MO** op basis van de onderwijsdoelen MO. We maken hierbij gebruik van online standaardmodules en lessen met **ondersteuning van een leerkracht**. Tijdens de lessen MO krijgen de cursisten informatie en oefenen ze op vaardigheden. Cursisten doen zelf actief mee tijdens de lessen. Ze zoeken samen of zelfstandig naar oplossingen voor probleemsituaties. Waarden en normen⁶ van onze Belgische samenleving staan centraal in de lessen. Ze zijn verwerkt in de inhoud en methodieken van de cursus MO.

Door deze lessen vroegtijdig aan te bieden is de nieuwkomer voorbereid en zal die realistischere verwachtingen kunnen scheppen over het leven in België en ten aanzien van het eigen integratieproces.

KPI's

Deelnemers zijn minstens 80% aanwezig

Deelnemers scoren ‘goed’ op actieve deelname

Deelnemers slagen op de eindquiz (niet standaardtest MO)

Doelstelling 2: een samenwerking is opgezet met lokale besturen en andere partners in het kader van werving en toeleiding.

In het reguliere werk werft het Agentschap een inburgeraar met een oproepbrief, vanaf het moment van registratie in het rijksregister. Deelnemers van het project ‘inburgering in het buitenland’ zijn nog niet geregistreerd in het rijksregister. Het opzetten van samenwerkingen voor het werven en toeleiden van kandidaten is daarom noodzakelijk.

Om kandidaat-inwijkelingen die **via de gezinsherenigingsprocedure** naar België komen te werven, startten we een samenwerking met **lokale besturen**.

---

⁶ In de onderwijsdoelen MO wordt hier naar gerefereerd als zijnde uitgangspunten en principes. https://integratie-inburgering.be/sites/default/files/2022-02/20210420_Placemat_Onderwijsdoelen.pdf.

Kandidaat-inwijkelingen die zich **omwille van arbeid** in België komen vestigen, werven we via hun **werkgevers, of projecten/actoren die werkgevers in dit proces ondersteunen**. Zo zetten we een samenwerking op met IOM Belgium & Luxembourg (International Organization for Migration) binnen het Europese project Displaced Talent For Europe (DT4E).

KPI's

---

6 lokale besturen nemen deel aan het project

---

1 werkgever/project economische migratie neemt deel aan het project

---

60 potentiële deelnemers worden aangeschreven/ geïnformeerd per proeftuin door de lokale besturen. 15 potentiële deelnemers worden toegeleid via een werkgever/project economische migratie

---

25 cursisten schrijven zich in in de cursus per proeftuin

---

15 cursisten ronden de cursus af per proeftuin

Doelstelling 3: de individuele vragen/noden van nieuwkomers bij aankomst is verminderd.

Goed geïnformeerde nieuwkomers hebben na aankomst minder individuele noden, omdat vragen voor aankomst ondervangen kunnen worden. Hierdoor zal de druk bij bv. het loket van steden en gemeenten afnemen. Nieuwkomers maken daarnaast tijdens de cursus maatschappelijke oriëntatie **kennis met de publieke diensten en hun taken en functies**. Naast het feit dat inburgeraars beter weten hoe zelf vragen op te lossen, ontdekken ze ook voor welke specifieke vraag ze bij welke dienst terecht kunnen bij toekomstige vragen. Dit komt de effectiviteit en efficiëntie van de dienstverlening ten goede.

De kandidaat-inwijkeling staat ook in contact met **een trajectbegeleider**. Deze staat in voor een kennismakingsgesprek en het bijstaan bij individuele vragen en noden. Op die manier kunnen we noden die buiten de lesinhoud vallen al capteren en hen eventueel doorverwijzen of toeleiden naar gespecialiseerde diensten.

Doelstelling 4: eenmaal in Vlaanderen of Brussel, is er een goede aansluiting met het reguliere inburgeringstraject voorzien.

De cursus maatschappelijke oriëntatie die gegeven wordt in het herkomstland, is onderdeel van het reguliere inburgeringstraject. Dit betekent dat er een vlotte aansluiting voorzien moet worden met het reguliere traject, zodra de persoon in België is. Een nieuwkomer kan starten met het inburgeringstraject vanaf het moment dat die ingeschreven is in het rijksregister van een gemeente in Vlaanderen of Brussel. 'Inburgering in het buitenland' is dus vrijwillig en wil de potentiële nieuwkomer extra kansen bieden aan de hand van een starterspakket. **Eenmaal in België en ingeschreven in het rijksregister van de gemeente kan er op maat van de nieuwkomer bekeken worden hoe het traject verdergezet kan worden** om te voldoen aan de doelstellingen van het inburgeringstraject.

KPI's

---

10 cursisten per proeftuin melden zich binnen de 3 maanden na aankomst aan bij de agentschappen.

Doelstelling 5: aan de hand van drie proeftuinen worden resultaten van het project in een eindrapport verzameld.

Er werden drie proeftuinen georganiseerd:

- **Proeftuin 1:** 8 september 2023 tot 12 april 2024
  - MO-cursus in het standaard Arabisch van 8 november 2023 tot 12 januari 2024
  - Gecombineerde groep van gezins- en arbeidsmigranten
- **Proeftuin 2:** 4 januari 2024 tot 29 juli 2024
  - MO-cursus in het standaard Arabisch van 4 maart 2024 tot 29 april 2024
  - Gecombineerde groep van gezins- en arbeidsmigranten
- **Proeftuin 3:** 24 augustus 2024 tot 9 maart 2025
  - MO-cursus in het standaard Arabisch van 24 oktober 2024 tot 9 december 2024
  - Een groep verpleegkundige arbeidsmigranten uit Libanon

4 Doelgroepen

De doelgroep voor het project inburgering in het buitenland werd bepaald door de **definitie van 'kandidaat-inwijkeling'**, opgenomen in het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Bij de bepaling van de doelgroep houden we daarnaast rekening met twee aspecten: **de verblijfsprocedure** die bepaalt of iemand zicht heeft op een toekomst in België, en **de competenties** die nodig zijn om een digitale cursus MO te volgen.

4.1 Op basis van verblijfsstatuut

Er zijn enkele **verblijfsprocedures die vanuit het buitenland worden opgestart** en waarbij de persoon al in het herkomstland weet dat die zich zal vestigen in België. Dit biedt de mogelijkheid om reeds vooraf informatie over België te vergaren.

In 2024 was 38% van de instroom van nieuwkomers in Vlaanderen en Brussel **een arbeidsmigrant**, en 23% een **gezinsmigrant**.⁷ We richten ons in dit proefproject dan ook op deze twee groepen. Daarnaast lichten we in [bijlage 1](#) ook nog enkele andere pistes toe.

4.1.1 Gezinshereniging met een Belg, EU-burger of derdelander

Gezinshereniging is het bij elkaar brengen van familieleden die in verschillende landen verblijven. Familieleden van Belgen, EU-burgers of andere personen met verblijfsrecht in België kunnen, onder bepaalde voorwaarden, via gezinshereniging een verblijfsvergunning in België verwerven. Dit is goed voor een groot aandeel van de migratie naar België en het **voornaamste afgiftemotief voor een visum voor lang verblijf**.

In 2023 werd 45% van alle toegekende visa voor lang verblijf in het kader van gezinshereniging afgeleverd. Zo blijkt uit de cijfers van Myria. Op basis van dat motief werden er in 2023 **26.036 beslissingen** genomen, waarvan 19.766 (76%) positieve en 6270 (24%) negatieve.⁸

9.753 beslissingen waren in het kader van gezinshereniging met een Belg of een EU-burger, waarvan 6.773 (69%) positieve en 2.980 (31%) negatieve. Marokkaanse begunstigden blijven in deze categorie het talrijkst met 25% van de toegekende visa. Turkije volgt met 7%. Het gemiddelde weigeringspercentage verschilt naargelang de nationaliteit: van rond de 20% bij Marokko en Turkije, tot bijna 50% bij DR Congo en Ghana.⁹

In het kader van de gezinshereniging **met een derdelander waren er 16.283 beslissingen genomen**. Er werden 12.993 (80%) positieve en 3.290 (20%) negatieve beslissingen genomen. Het aantal Syrische begunstigden is het grootst met 18% van de toegekende visa binnen deze categorie. India volgt met 14%. Ook hier staan Marokko (5%) en Turkije (6%) in de top 6. Het gemiddelde weigeringspercentage verschilt naargelang de nationaliteit, gaande van 2% bij Indiase en 5% bij Syrische aanvragen, naar bijna 50% bij Afghaanse en Somalische.¹⁰

De voorwaarden en procedure voor een gezinshereniging worden bepaald door de nationaliteit, de leeftijd, de gezinsband en de verblijfsstatus van de persoon die recht geeft op gezinshereniging (de persoon in België). Dit bepaalt ook of zij een verplichte of rechthebbende inburgeraar in België zouden zijn. Daarnaast zijn er materiele voorwaarden: beschikken over voldoende huisvesting, voldoende bestaansmiddelen en een ziekteverzekering. In regel moet de persoon die samen met zijn gezin in België wenst te wonen, zijn aanvraag in het buitenland indienen bij de Belgische diplomatieke post.

---

⁷ Bron: [Cijfers Inburgering en Nederlands Leren – Cijfers Instroom](#)

⁸ Bron: [Recht op een gezinsleven-2024 Cijfers.pdf](#)

⁹ Bron: [Recht op een gezinsleven-2024 Cijfers.pdf](#)

¹⁰ Bron: [Recht op een gezinsleven-2024 Cijfers.pdf](#)

4.1.2 Gezinsvorming

Gezinsvorming is geen wettelijk statuut maar een manier om te spreken over een gezinshereniging nog voor er een juridische gezinsband is. Het is een manier om naar België te komen, om **in België via het huwelijk of wettelijke samenwoning een gezin te vormen** met iemand die er al woont.

Tot voor 2024 moest je hiervoor enkel een visum type C "kort verblijf" aanvragen. Sinds 15 januari 2024 moet dit via **een visum type D lang verblijf "met het oog op het afsluiten van een huwelijk in België" of "met het oog op een verklaring van wettelijke samenwoning"** indien je buiten de EU woont. Je moet dit aanvragen bij de Belgische diplomatieke post in het herkomstland en de procedure duurt ongeveer 4 maanden. Ook hier zijn voorwaarden aan verbonden, net zoals bij gezinshereniging.

Met het D-visum kan je naar België reizen en ontvang je een verblijfskaart A geldig voor 6 maanden. Tijdens deze periode moet het huwelijk afgesloten worden of de verklaring wettelijke samenwoning afgelegd en geregistreerd worden in het rijksregister. Meteen nadien moet de partner een aanvraag gezinshereniging indienen. De voorwaarden hiervoor werden al gecontroleerd in het kader van de aanvraag voor visum type D.

We beschikken niet over absolute cijfers van uitgereikte visa type D "met het oog op het afsluiten van een huwelijk of wettelijke samenwoning".

4.1.3 Arbeidsmigratie

Voor een derdelander is het mogelijk om via een arbeidscontract een verblijfsvergunning in België te verkrijgen. De procedure wordt gestart in het buitenland via de werkgever. Voor een tewerkstelling van minder dan 90 dagen is enkel een arbeidskaart nodig, tenzij vrijgesteld op basis van beroep.¹¹ Voor een **tewerkstelling langer dan 90 dagen vraag je een gecombineerde vergunning aan**. Deze laatste beoogt een langdurige tewerkstelling. Mensen met een gecombineerde vergunning zijn daarom een potentiële doelgroep van inburgering in het buitenland.

Een gecombineerde vergunning is een recht om te werken en een verblijfsrecht. De werkgever dient een aanvraag voor een gecombineerde vergunning in bij het **bevoegde gewest**. Vanuit het Vlaams Gewest zijn derdelands-arbeidsmigranten **vrijgesteld van inburgeringsplicht**.¹² Zij hebben wel het recht op inburgering.

Deze regels zijn niet van toepassing op unieburgers die op grond van werk naar België willen komen. Zij genieten van het vrije personenverkeer en hoeven daarom geen aanvraag in te dienen. Zij kunnen naar België komen en na aankomst een contract afsluiten bij een werkgever. Op vlak van verblijf moeten zij zich als werknemer inschrijven in een gemeente. Ook zij zijn vrijgesteld van de inburgeringsplicht op grond van hun nationaliteit.

Het aantal visa voor lang verblijf om beroepsredenen zit sterk in de lift. **In 2023 werden er 8.946 van dit soort visumaanvragen geregistreerd**. Er werden 9.036 beslissingen genomen, waarvan 8.629 (95%) positieve en 407 (5%) negatieve. De voornaamste nationaliteiten die in 2023 een visum voor lang verblijf omwille van beroepsredenen toegekend kregen, waren Turkije (19%) en India (19%). De stijging van het aantal negatieve beslissingen valt hoofdzakelijk te verklaren door het grote aantal weigeringen voor aanvragers met de Turkse nationaliteit. Hun gemiddelde weigeringspercentage loopt op tot 14%.¹³

We richten ons voor dit project op **de verschillende types van gezinshereniging en op arbeidsmigratie**. Samen zijn zij de grootste migratiegroep die met een specifiek doel naar België komen.

---

¹¹ Bron: [Vrijstelling van arbeidskaart omwille van je beroep | Vreemdelingenrecht.be](https://vreemdelingenrecht.be)

¹² Het [Regeerakkoord 2024-2029](#) spreekt wel intenties uit over een toekomstige inburgeringsplicht van niet-EU arbeidsmigranten.

¹³ Bron: [Economische migratie-2024 Cijfers.pdf](#)

Bij gezinshereniging is het weigeringspercentage 31%. In sommige gevallen zullen we dus onnodige inspanningen van het individu en van het Agentschap vragen. We richten ons daarom vooral op Marokko waar het weigeringspercentage laag is (23%). Bij arbeidsmigranten is er een weigeringspercentage van 5%. Dit geeft ons meer zekerheid. Anderzijds zullen gezinsmigranten over het algemeen een langere toekomst in België beogen dan sommige arbeidsmigranten¹⁴, wat de inspanning voor arbeidsmigranten dan weer in vraag kan stellen.

4.2 Op basis van competenties

Voor de proeftuinen kozen we **één cursustaal nl. standaard Arabisch**. Die taal wordt in veel verschillende landen in Noord-Afrika en het Midden-Oosten gesproken. Bovenstaande cijfers tonen ook aan dat Marokko, waar Arabisch gesproken wordt, een belangrijk land is van waaruit er aan familiemigratie gedaan wordt.

We bieden een digitale cursus aan. Daarom is het belangrijk dat deelnemers **basis digitale vaardigheden** hebben. Bovendien moeten ze beschikken over een **stabiele internetverbinding en een eigen toestel**.

De cursus wisselt af tussen synchrone en asynchrone cursusmomenten. Daarom moet er een bepaalde mate van zelfsturing aanwezig zijn. De deelnemer moet zelfstandig taken kunnen volbrengen en zelf plannen wanneer die bepaalde delen in zelfstudie zal voltooien. Daarom kijken we naar mensen met **een scholingsgraad van tussen de 6 en 12 jaar onderwijs of meer**. Ze moeten daarnaast **geletterd zijn in de MO-taal**.

We houden ook rekening met andere criteria die het recht op inburgering bepalen, zoals niet ouder dan 65 jaar zijn. Personen met een EU+ nationaliteit worden geïnformeerd dat zij rechthebbende inburgeraars zijn. De werkelijke doelgroepbepaling kan pas gebeuren bij aanmelding, wanneer de persoon in België is, dus dit blijft steeds indicatief.

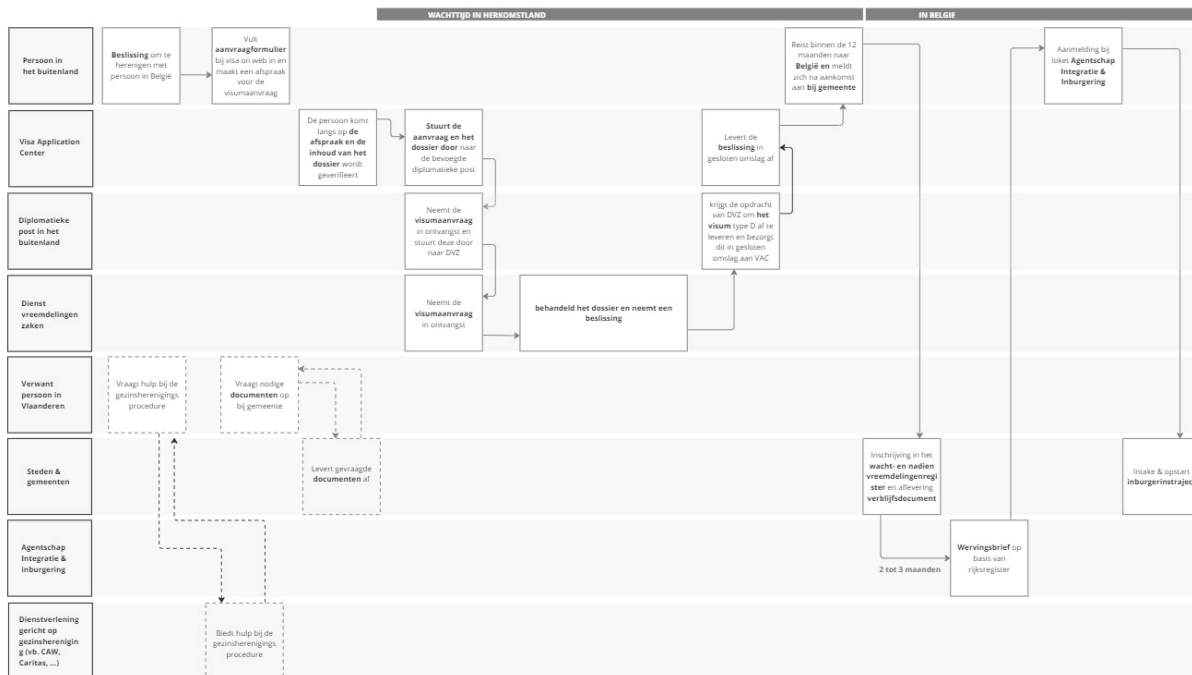
¹⁴ In opdracht van departement WEWIS werd een OESO-onderzoek opgestart: Attract and Retain Qualified Talent in Flanders. Report on the Strengths and Weaknesses of the Regional Migration Framework in Flanders. Het OESO-onderzoek analyseert of niet-EU-arbeidsmigranten in het Vlaamse Gewest blijven wonen. Na 1 jaar woont een derde niet meer in Vlaanderen (of zelfs België). Na 3 jaar gaat het om meer dan de helft en na **5 jaar woont nog een derde in het Vlaamse Gewest**. Bij niet-EU gezinsmigranten en vluchtelingen woont na 5 jaar nog 85% in het Vlaamse Gewest.

5 Wervingsmethode

5.1 Toelichting van de procedures

Voor we dieper ingaan op de wervingsmethode lichten we eerst de twee verblijfsprocedures, gezinshereniging en arbeidsmigratie, toe. Op die manier zien we welke instanties betrokken zijn en hoe het proces verloopt.

5.1.1 Gezinsherenigingsprocedure

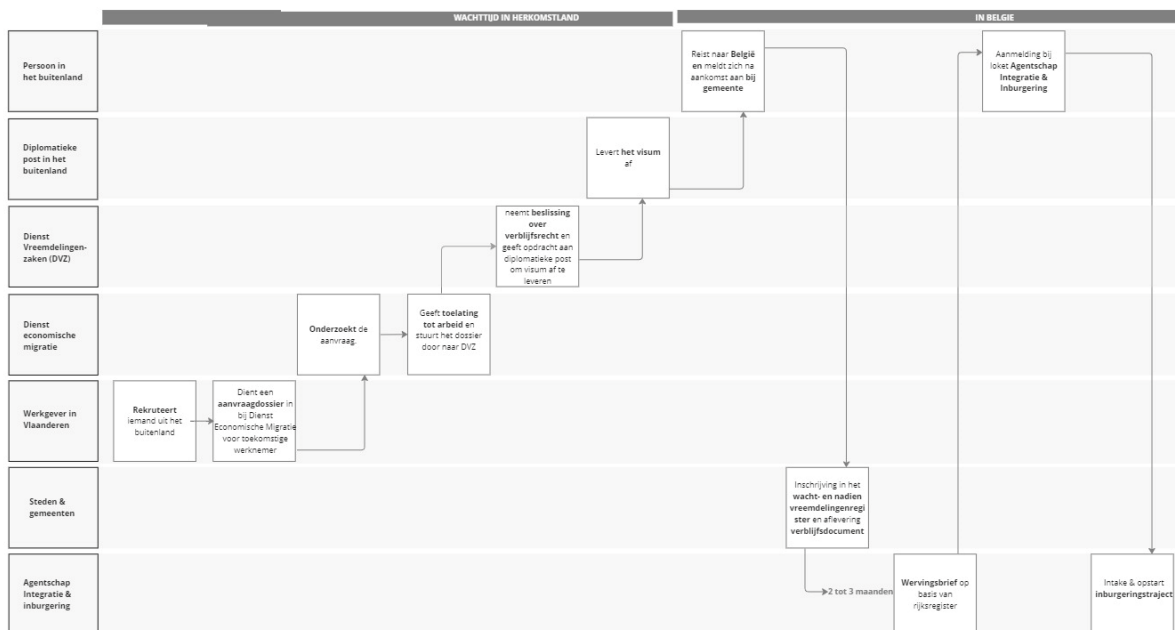

- **Stap 0:** De gezinshereniger (verwant persoon in België) vraagt hulp aan een dienstverlener zoals het CAW, Caritas, ... Dit is een stap die kan plaatsvinden, maar niet moet plaatsvinden.
- **Stap 1:** De potentiële nieuwkomer die de gezinshereniging aanvraagt, de gezinshereniger of een derde persoon die in dit kader helpt maakt een gebruikersaccount aan via visa on web.
- **Stap 2:** Men vult het aanvraagformulier online in, waarbij het doel van de visumaanvraag duidelijk vermeld dient te worden met eventueel commentaar. De gebruiker verzendt het ingevulde en gevalideerde formulier. In ruil daarvoor ontvangt die een kopie van het formulier op het vermelde mailadres in de account.
- **Stap 3:** De persoon maakt een afspraak op de site van het Visa Application Center (VAC) waarmee de diplomatieke post samenwerkt om de visumaanvraag in te dienen.
- **Stap 4:** Op de dag van de afspraak moet de aanvrager zich persoonlijk aanbieden in het VAC. De volgende documenten moeten voorgelegd worden: het afspraakbewijs, het per mail ontvangen ingevulde, ondertekende en afgedrukte visumaanvraagformulier, een persoonlijk geldig reisdocument, het bewijs van de betaling van de retributie (tenzij vrijgesteld), de documenten die aantonen dat de voorwaarden voor de gezinshereniging vervuld zijn. Het VAC verifieert ook de inhoud van het dossier met de aanvrager en overhandigt een checklist met de documenten die bij de indiening van de visumaanvraag voorgelegd werden en, in voorkomend geval, de documenten die niet voorgelegd werden. De aanvrager wiens dossier onvolledig is kan beslissen om dit later in te dienen. De aanvrager betaalt een handling fee en service fee. Het VAC neemt een foto en vingerafdrukken.
- **Stap 5:** Het VAC stuurt de visumaanvraag en het dossier naar de bevoegde diplomatieke of consulaire post.

- **Stap 6:** De diplomatieke of consulaire post stuurt op zijn beurt de aanvraag door naar DVZ. De behandelingstermijnen van een visumaanvraag zijn afhankelijk van de verblijfsstatus met wie je herenigt: bij de gezinshereniging met een Belg moet DVZ een beslissing nemen binnen de 6 maanden. Wanneer de gezinshereniger een onderdaan van een derde land is die toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf van beperkte of onbeperkte duur in België, moet DVZ een beslissing nemen binnen de 9 maanden. DVZ kan deze periode met 3 maanden verlengen, en dat maximaal 2 keer. De beslissing neemt dus maximaal 15 maanden in beslag. Heeft de gezinshereniger de status van langdurig ingezetene in een andere EU-staat bekomen, dan heeft DVZ een termijn van 4 maanden om een beslissing te nemen. DVZ kan deze periode verlengen met 3 maanden, slechts één keer. De maximale periode bedraagt 7 maanden. Is de gezinshereniger een unieburger die in België woont, dan mag de familie (indien visumplichtig) met een visum type C naar België komen. Dit duurt ongeveer 15 dagen tot één maand. Eenmaal in België start de gezinsherenigingsprocedure.
- **Stap 7:** Indien de voorwaarden voor gezinshereniging vervuld zijn, geeft DVZ de opdracht aan de ambassade een visum D af te geven dat 12 maanden geldig is of visum C voor hereniging met een unieburger. De beslissing van DVZ is 6 maanden geldig. De beslissing om een visum te weigeren, wordt steeds door DVZ genomen.
- **Stap 8:** De persoon kan binnen de geldigheidstermijn van het visum de reis naar België maken. Eenmaal aangekomen meldt deze zich binnen de 8 dagen bij de stad of gemeente waar die zich vestigt.

5.1.2 Procedure voor economische migratie

We richten ons hier enkel op de procedure voor een **gecombineerde vergunning** voor derdelanders economische migranten die werk en een verblijf toelaten voor meer dan 90 dagen. Iemand die voor een kortere periode in ons land komt werken, is in mindere mate doelgroep van inburgering.

- **Stap 1:** De aanvraag wordt ingediend door de werkgever bij het bevoegde gewest samen met het aanvraagformulier en de gevraagde documenten. Voor tewerkstellingen in Vlaanderen is Dienst Economische Migratie binnen de afdeling Tewerkstelling en Competenties van Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS) bevoegd. Voor Brussel is dat Brussel Economie en Werkgelegenheid. Als het dossier volledig is, ontvangt de werkgever een ontvankelijkheidsbeslissing. Vanaf dan begint de behandelingstermijn van 4 maanden¹⁵ te lopen.

¹⁵ In de praktijk loopt de behandelingstermijn op tot 8 maanden. Ook gelden er andere termijnen voor specifieke werknemers.

- **Stap 2:** Geeft het gewest de toelating tot arbeid, dan sturen zij het dossier naar DVZ.
- **Stap 3:** DVZ kent een vergunning toe aan de hand van een bijlage 46 of 47. Deze wordt aan de aanvrager bezorgd door DVZ.
- **Stap 4:** DVZ brengt de diplomatieke post en de gemeente op de hoogte. De diplomatieke post levert ambtshalve een visum af.
- **Stap 5:** De werknemer reist naar België en meldt zich binnen de 8 dagen aan bij de gemeente. De gemeente levert de gecombineerde vergunning af in de vorm van een elektronische verblijfskaart.¹⁶

5.2 Rolverdeling en samenwerkingen

Op initiatief van voormalig minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, Bart Somers werden er in samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering proeftuinen ‘inburgering in het buitenland’ opgestart. De minister onderstreepte hier het belang van de rol van lokale besturen bij de detectie van potentiële nieuwkomers, meer bepaald personen die zich via de gezinsherenigingsprocedure in Vlaanderen of Brussel zouden vestigen.¹⁷ We deden een **oproep aan lokale besturen** om deel te nemen aan het project.

Voor de toeleiding van arbeidsmigranten kozen we een andere weg. Er zijn ondertussen werkgevers die al geroutineerd zijn in het aanwerven van buitenlands personeel. Daarnaast ontstaan er volop innovatieve projecten om dit proces voor werkgevers te ondersteunen. We kozen voor **een samenwerking met IOM België & Luxemburg (International Organization for Migration) binnen het project DT4E (Displaced Talent For Europe)**.

Daarnaast hebben we onze **eigen medewerkers** ingezet voor het werven van potentiële deelnemers door het aanbod kenbaar te maken aan inburgeraars en via online communicatie.

5.2.1 Lokale besturen

We deden een oproep aan lokale besturen om deel te nemen aan het project. **Acht lokale besturen** engageerden zich hiervoor: Vilvoorde, Mechelen, Hasselt, Genk, Sint-Niklaas, Temse, Roeselare en Kortrijk.

De rol van lokale besturen

Het lokaal bestuur stond in voor de toeleiding van deelnemers aan de proeftuinen. Zij konden op vrijwillige basis intekenen op het project. Zoals in de procedure zichtbaar is, komen lokale besturen niet automatisch in aanraking met de doelgroep. Ze moeten die bewust opzoeken om het aanbod kenbaar te maken.

Het lokaal bestuur:

- werkte mee aan de vooropgestelde wervingsdoelstelling.
- informeerde, betrok en activeerde de nodige afdelingen of lokale partners/organisaties.
- zocht naar mogelijkheden om in contact te komen met de potentiële deelnemer of hun referentiepersoon in België.
- detecteerde potentiële deelnemers of hun referentiepersoon in België.
- verspreidde het wervingsmateriaal, beschikbaar gesteld door AgII, gericht aan potentiële deelnemers of hun referentiepersoon in België.

¹⁶ Bron: [Hoe vraag je een gecombineerde vergunning aan? | Vreemdelingenrecht.be](https://vreemdelingenrecht.be)

¹⁷ In de commissie Binnenlands Bestuur, gelijke kansen en inburgering zei Minister Somers: “Willen we graag met ambassades werken? Ik denk dat we daarmee niet de beste ervaringen hebben. Ik wil met de gemeentes werken. U weet dat ik een communalist bent. Ik denk dat als iets vanuit een gemeente of samen met een gemeente kan gebeuren, naar mensen van ginder, dat dit de beste manier is. Met ambassades zit je heel vaak in een spoor ... Ik wil vooruit, ik wil niet eindeloos palaveren. Dat mag je mij niet kwalijk nemen.”

- informeerde potentiële deelnemers of hun referentiepersoon in België over het aanbod en de deelnamecriteria.
- ondersteunde indien nodig bij de inschrijving.
- nam deel aan de klankbordsessies georganiseerd door het Agentschap Integratie en Inburgering.
- droeg bij aan de evaluatie van de proeftuin.

Tijdslijn

Wanneer	Wat
1/12/2022	<p>Voormalig Minister Somers nodigde burgemeesters uit voor een eerste digitale ideeënuitswisseling over inburgering in het land van herkomst.</p> <p>De stadsbesturen Tienen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Mechelen, Vilvoorde en Genk waren hier vertegenwoordigd.</p>
12/05/2023	<p>In naam van voormalig algemeen directeur van het Agentschap Integratie en Inburgering Jo De Ro werden 18 gemeentebesturen met het meest aantal inwoners met een niet-EU-achtergrond uitgenodigd voor een deelname aan een kick-off van het project.</p>
1/06/2023	<p>Er ging een kick-off door voor lokale besturen. Daarin konden ze kennismaken met het digitale MO-materiaal, het projectvoorstel en de oproep om als lokaal bestuur deel te nemen.</p> <p>De stads- en gemeentebesturen Sint-Niklaas, Leuven, Kortrijk, Temse, Kruibeke, Genk, Hasselt, Roeselare, Zaventem, Tienen, Vilvoorde, Geraardsbergen en Menen waren hier vertegenwoordigd</p>
29/06/2023	<p>Eerste klankbordsessie voor deelnemende lokale besturen.</p> <p>We stelden de rollen scherp, bespraken wervingsacties, -doestellingen en –materiaal en maakten afspraken.</p> <p>Lokale besturen vroegen hier een formeel schrijven met de vraag tot deelname, zodat ze het engagement (formeel of informeel) konden uitspreken.</p>
11/07/2023	<p>Formeel schrijven aan de 18 gemeentebesturen met de vraag tot deelname aan het project.</p> <p>8 lokale besturen tekenden in op het project: Vilvoorde, Mechelen, Hasselt, Genk, Sint-Niklaas, Temse, Roeselare en Kortrijk.</p>
4/10/2023	<p>Tweede klankbordsessie met deelnemende lokale besturen.</p>
22/11/2023	<p>Formeel schrijven aan deelnemende lokale besturen ter kennisgeving van de start van de eerste proeftuin en de aankondiging van een tweede proeftuin.</p>
29/11/2023	<p>Derde klankbordsessie met deelnemende lokale besturen.</p>

15/01/2024 – Één-op-één gesprekken met deelnemende lokale besturen.

26/01/2024

Bevraging aan deelnemende lokale besturen met betrekking tot de evaluatie van de deelname

---

03/09/2024 Webinar.

Eerste resultaten van het project inburgering in het buitenland werden gedeeld met de lokale besturen en andere stakeholders.

5.2.2 IOM binnen het project DT4E

Displaced Talent for Europe (DT4E) is een driejarig pilootproject gefinancierd door de Europese Unie en geleid door the International Organization for Migration (IOM). Het project heeft als doel **arbeidsmobiliteit te faciliteren om ontheemd talent in Jordanië en Libanon te matchen met werkgevers in België, Ierland, Portugal en het Verenigd Koninkrijk**. Voor België wordt het project getrokken door IOM België en Luxemburg, in samenwerking met Talent Beyond Boundaries, Fedasil, Alto Comissariado par as Migrações en Fragomen.

Het project richt zich op ontheemd talent dat zich momenteel in Jordanië en Libanon bevindt. Deze mensen zijn vaak uit hun thuisland verdreven, in dit geval Syrië of de Palestijnse Gebieden, en hebben in hun gastland beperkt of geen recht op (legaal) werk. Het zijn talenten die over vaardigheden en ervaringen beschikken die voor de Belgische en bij uitbreiding de Europese arbeidsmarkt een grote meerwaarde zijn. De profielen zijn zeer divers en betreffen ICT'ers, ingenieurs, technische en logistieke profielen en mensen met een achtergrond in de petrochemie of de zorg.

IOM werkt hiervoor samen met de talentendatabank van Talent Beyond Boundaries. Hier zijn momenteel meer dan 78.000 ontheemde talenten in opgenomen. 80% van die mensen zijn midden of hooggeschoolde profielen over meer dan 130 sectoren.

De rol van IOM

Werkgevers die interesse hebben om ontheemd talent aan te werven voor hun openstaande vacatures werden gedurende het hele proces begeleid door IOM, vanaf de sourcing tot en met de fase van aankomst:

IOM (DT4E):

- Bezorgde een shortlist van passende kandidaten voor de openstaande vacature.
- Faciliteerde het rekruteringsproces op afstand.
- Ondersteunde in samenwerking met Fedasil de kandidaat bij het maken van een geïnformeerd besluit. Ze bood voor het ondertekenen van het arbeidscontract een 'pre-departure training' aan die alle aspecten van leven en werken in België aanhaalt.
- Ondersteunde de werkgever bij het aanvragen van de gecombineerde vergunning en monitorde het proces.
- Informeerde het talent over het aanbod 'inburgering in het buitenland' van AgII.
- Ondersteunde het talent indien nodig bij de inschrijving in het aanbod van AgII.
- Ondersteunde de werkgever en het talent bij de voorbereidingen voor aankomst en organiseert de transfer van het talent (en de familie).
- Ondersteunde de werkgever en het talent ook na aankomst.
- Droeg bij aan de evaluatie van de proeftuin.

5.2.3 Het Agentschap Integratie en Inburgering

Het Agentschap Integratie en Inburgering coördineerde het project. We voorzagen een online inburgeringsaanbod en ondersteunden lokale besturen en IOM bij het toeleiden van deelnemers naar het aanbod:

Het Agentschap Integratie en Inburgering:

- stelde wervingsmateriaal ter beschikking voor potentiële deelnemers of hun referentiepersoon in België in de vorm van een flyer, standaardbrief en video.
- stelde informatiebronnen ter beschikking voor betrokken medewerkers van lokale besturen en partners in de vorm van een video, een handig overzicht en een FAQ.
- bood ondersteuning aan lokale besturen via de ondersteuners lokaal bestuur van het Agentschap.
- beheerde en verwerkte de inschrijvingen via de inschrijvingstool, in functie van screening, intake en toeleiding.
- monitorde de inschrijvingen en stelt de partners tussentijds op de hoogte.
- stond ter beschikking bij vragen voor zowel betrokken medewerkers als potentiële deelnemers.
- bood een volwaardige cursus maatschappelijke oriëntatie aan, intake en trajectbegeleiding en verzorgde een goede aansluiting op het reguliere inburgeringstraject.
- organiseerde klankbordsessies met medewerkers en ondersteuners van lokale besturen en evaluatiemomenten met IOM om uit te wisselen, tussentijdse resultaten te delen en in te spelen op noden van de partners.

Daarnaast hebben we zelf enkele wervingsacties ondernomen:

- Tijdens reguliere lessen maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleidingen werd het aanbod toegelicht aan inburgeraars wanneer zij vragen hadden over gezinshereniging.
- [Een landingspagina](#) op onze website informeert geïnteresseerden over het aanbod.
- Via Facebookgroepen gericht aan Arabische community in België maakten we het aanbod kenbaar.

5.3 Resultaten

5.3.1 KPI's

Vooropgestelde KPI's	Resultaat proeftuin 1	Resultaat proeftuin 2	Resultaat proeftuin 3
6 lokale besturen nemen deel aan het project	8 lokale besturen nemen deel aan het project		/
Er is 1 samenwerking ikv arbeidsmigratie		Er is een samenwerking met IOM	
60 potentiële deelnemers worden aangeschreven/geïnformeerd door lokale besturen	+/- 80 potentiële deelnemers werden via lokale besturen geïnformeerd over het aanbod		/
15 personen worden door	21 kandidaten werden door IOM toegeleid naar het aanbod		

IOM toegeleid

---

25 personen schrijven zich in voor de cursus	8 kandidaten schreven zich in voor de cursus. 7 deelnemers zijn gestart met de cursus.	8 kandidaten schreven zich in voor de cursus. 7 deelnemers zijn gestart met de cursus.	14 kandidaten schreven zich in voor de cursus. 14 deelnemers zijn gestart met de cursus.
15 personen ronden de cursus af	6 deelnemers hebben de cursus afgerond	7 deelnemers hebben de cursus afgerond	14 deelnemers hebben de cursus afgerond

---

We stelden voorop dat we 6 lokale besturen konden activeren om deel te nemen aan het project. In totaal hebben **8 lokale besturen deelgenomen**: Vilvoorde, Genk, Roeselare, Hasselt, Temse, Mechelen, Kortrijk en Sint-Niklaas. Dit zijn er meer dan dat we beoogd hadden.

Sommige lokale besturen probeerden veel potentiële deelnemers te bereiken via hun interne diensten, of via vindplaatsgericht werken. Voor andere lokale besturen was dat niet mogelijk. Er werden samen wel **meer dan 60 potentiële deelnemers aangeschreven nl. +/- 80**. Wij hebben echter geen zicht op de kwaliteit, en dus of de getargete personen ook daadwerkelijk potentiële kandidaten konden zijn. Daarnaast had niet elk lokaal bestuur zicht op het aantal bereikte personen. **IOM kon 21 kandidaten mobiliseren voor het aanbod**.

Bij de eerste twee proeftuinen schreven 8 deelnemers per proeftuin zich in via onze inschrijftool. 7 deelnemers per proeftuin startten met de cursus. In de eerste proeftuin ronden 6 deelnemers de cursus af. Zij ontvingen ook een bewijs van deelname. In de tweede proeftuin beëindigden 7 deelnemers de cursus succesvol. **Bij de derde proeftuin schreven 14 deelnemers zich in**. Zij ronden allemaal de cursus succesvol af.

5.3.2 Deelnemers

Proeftuin 1

Toeleiding	Aantal	Deelname aan cursus	Doelgroep	Land van waaruit MO gevolgd werd	Voldoen aan definitie kandidaat-inwijking
Lokaal bestuur	1	Geen deelname wegens vroegtijdige reis naar België	Gezinsmigrant	Marokko	Ja
IOM	1	1 deelname	Arbeidsmigrant	Libanon	Nee
Eigen werving	6	6 deelnames aan cursus, waarvan 1 uitgeschreven wegens te vaak afwezig	5x arbeidsmigranten 1 partner van arbeidsmigrant	Marokko	6x nee

---

Er waren toeleidingen via lokale besturen, IOM en eigen werving. Voor deze proeftuin zijn 6 mensen bij ons terechtgekomen via het lokaal bestuur Leuven. Zij namen deel aan onze kick-off, maar stapten uiteindelijk niet mee in het project. Wel valt er onder dat lokaal bestuur een 'International House of Leuven' ter ondersteuning voor economische migranten en werkgevers. Via die weg werden er 6 deelnemers doorverwezen (5 arbeidsmigranten en 1 familielid).

Binnen deze proeftuin waren er dus **6 arbeidsmigranten, 1 partner van arbeidsmigrant en 1 gezinsmigrant. 6 van de 8 namen deel aan de cursus.**

7 van de 8 voldeden niet aan de definitie van kandidaat-inwijkelingen zoals opgenomen in het decreet. De deelnemers uit de proeftuin hebben een reëel vooruitzicht om naar België te komen (vb. ondertekening arbeidscontract, dossier ingediend bij Ambassade), maar hebben nog geen visum in ontvangst genomen.

Proeftuin 2

Toeleiding	Aantal	Deelname aan cursus	Doelgroep	Land van waaruit MO gevolgd werd	Voldoen aan definitie kandidaat-inwijkeling
Lokaal bestuur	0				
IOM	6	6 deelname	3x arbeidsmigranten 3x partner van arbeidsmigrant	4x Libanon 2x Jordanië	Nee
Eigen werving	2	1 deelname 1 niet deelgenomen wegens geen direct vooruitzicht op reis naar België	2x gezinsmigrant	2x Marokko	2x Nee

Er waren toeleidingen via IOM en eigen werving. Voor deze proeftuin zijn 2 mensen bij ons terechtgekomen: één via een inburgeraar, de andere via een medewerker.

Het gaat in totaal om **3 arbeidsmigranten, 3 familieleden van arbeidsmigrant en 2 gezinsmigranten.** 7 van de 8 namen deel aan de cursus.

Geen van allen voldeden aan de definitie van kandidaat-inwijkelingen zoals opgenomen in het decreet. De deelnemers uit de proeftuin hebben een reëel vooruitzicht om naar België te komen (vb. ondertekening arbeidscontract, dossier ingediend bij ambassade), maar hebben nog geen visum in ontvangst genomen.

Proeftuin 3

Toeleiding	Aantal	Deelname aan cursus	Doelgroep	Land van waaruit MO gevolgd werd	Voldoen aan definitie kandidaat-inwijkeling
IOM	14	14 deelname	Arbeidsmigranten	Libanon	Nee

Voor deze proeftuin werkten we enkel samen met IOM. Een groep van **14 arbeidsmigranten die in België een zorgberoep zullen uitoefenen** werd toegeleid. Ze namen allen deel aan de cursus en ronden deze succesvol af.

Geen van allen voldeden aan de definitie van kandidaat-inwijkelingen zoals opgenomen in het decreet. De deelnemers uit de proeftuin hebben een reëel vooruitzicht om naar België te komen (vb. ondertekening arbeidscontract), maar hebben nog geen visum in ontvangst genomen.

5.3.3 Bevraging en klankbordsessies lokale besturen

De lokale besturen werden **tweemaandelijks samengebracht via klankbordsessies**. Hier deelden we signalen en good practices met elkaar. Daarnaast hebben we op het einde van de eerste proeftuin een bevraging naar lokale besturen verstuurd. Hierin werd gevraagd naar de wervingsmethodes, resultaten, bevindingen over de ondersteuning van AgII, en de rol van lokale besturen binnen het project. Vaststellingen die hieruit kwamen zijn:

- **Vaststelling 1: de wervingsmethodes zijn voldoende divers.**
  - Alle lokale besturen hebben ingezet op het activeren van dienst Burgerzaken door het personeel in te lichten en flyers in de wachtruimtes of aan het loket te leggen. Bij één lokaal bestuur ging men actief mensen informeren die hun buitenlands huwelijk kwamen registreren.
  - Sommige lokale besturen betrokken ook andere diensten: OCMW, LOI, loket niet-Belgen/vreemdelingen, dienst Diversiteit (vanuit onthaalbeleid vb; toeleiders, onthaalloket, ...).
  - Enkele lokale besturen experimenteerden met vindplaatsgericht werken door lokale actoren te betrekken, zoals Moskee, Huis van het kind en NT2-partners.
- **Vaststelling 2: de ondersteuning vanuit AgII om te kunnen werven was voldoende.**
  - Alle lokale besturen vonden het wervingsmateriaal voldoende.
  - Alle lokale besturen vonden het ondersteuningsmateriaal voldoende.
  - Alle lokale besturen vonden het project voldoende helder en hadden voldoende informatie om dit aan hun teams toe te lichten.
  - Alle lokale besturen gaven aan dat hun medewerkers het project voldoende konden toelichten aan de potentiële doelgroep.
- **Vaststelling 3: de rol van het lokaal bestuur is onvoldoende gedragen.**
  - Lokale besturen zien zichzelf eerder aanvullend werken, maar niet als voorname wervingspartner.
  - Lokale besturen hebben onvoldoende mankracht en middelen om de rol uit te dragen.
  - Lokale besturen zien zichzelf niet verantwoordelijk om intermediaire op grondgebied te activeren.
- **Vaststelling 4: lokale besturen komen onvoldoende in aanraking met de doelgroep.**
  - Lokale besturen zijn geen primaire stakeholder binnen de procedure van gezinshereniging.
  - Men moet geen documenten in orde brengen vóór aanvang van de procedure gezinshereniging. Dit kan ook wanneer de persoon al in België is aangekomen.
  - Wantrouwen bij officiële instanties kan ervoor zorgen dat ze elders informatie zullen vragen.
  - Wachttijden bij dienst Vreemdelingen (in sommige lokale besturen) schrikken af, ze gaan elders met hun vragen.

5.3.4 Samenwerking met IOM

Met IOM zaten we op regelmatige basis samen om de voortgang van de proeftuinen en de deelnemersparticipatie te bespreken. In deze besprekingen kwamen we tot enkele vaststellingen:

- **Vaststelling 1: De werving via IOM verliep vlot, maar is niet duurzaam.**

De medewerkers van IOM konden het aanbod duidelijk voorstellen aan hun talenten en er werd steeds positief op gereageerd. Alle talenten waaraan het project werd voorgesteld, namen ook effectief deel. Ook konden sommige partners van talenten overtuigd worden.

Dit is echter geen duurzame wervingsbron. IOM treedt op als intermediaire organisatie bij het rekruteringsproces van buitenlands talent. De bedoeling is om te werken aan een traject dat op zichzelf kan bestaan na de projectfase. Idealiter vinden alle actoren elkaar zelf, zonder de tussenkomst van IOM.

- **Vaststelling 2: Door de werving via IOM was de rol van de trajectbegeleiding beperkter.**

Alle communicatie over het aanbod verliep via IOM. Anders dan bij de lokale besturen is IOM al vertrouwenspersoon en aanspreekpunt met betrekking tot de migratieprocedure en het bijbehorende programma. Dit zorgde ervoor dat de talenten zich eerder tot IOM richtten bij vragen over ons aanbod of integratie in het algemeen, dan tot onze eigen medewerkers. Dit gaf het Agentschap minder ruimte om zijn rol in te nemen. Tegelijkertijd was dit voor deelnemers, in de veelheid aan betrokken actoren, verwarrend.

- **Vaststelling 3: Er is een grote nood aan aanbod voor arbeidsmigranten.**

In de 'War for Talent' waar België nu in zit, valt het ons op dat er dringend vraag is naar een standaard inburgeringsaanbod voor arbeidsmigranten. Door de toename van economische migratie en de blijvende krapte op de arbeidsmarkt wordt de noodzaak groter. IOM is op zoek naar een duurzame partner voor dergelijk aanbod.

- **Vaststelling 4: Het aanbod was onderdeel van een breder programma en vraagt om aanpassingen.**

Het programma 'Displaced Talent For Europe' van IOM kent een bepaalde structuur. Onze cursus maatschappelijke oriëntatie en de bijhorende trajectbegeleiding hadden hierbinnen een plaats. Het aanbod vond de partner soms te generiek. We konden slechts gedeeltelijk ingaan op vragen tot een aangepast aanbod, afgestemd op het programma. We moeten ons immers houden aan de onderwijsdoelen en eigen visie op maatschappelijke oriëntatie. Ook wat betreft planning vroeg IOM aanpassingen in functie van hun grotere programma.

6 Inhoudelijk aanbod

We gaan hier dieper in op de doelstellingen van de cursus maatschappelijke oriëntatie en de trajectbegeleiding en hoe we een goede aansluiting op het reguliere aanbod in België garanderen. We delen hierbij de resultaten uit de proeftuinen.

6.1 Maatschappelijke oriëntatie

De kandidaat-inwijkeling kreeg de mogelijkheid om het inburgeringstraject vroegtijdig te starten in de vorm van een starterspakket. We zetten hiervoor de cursus maatschappelijke oriëntatie in. We gaven **een volwaardige cursus MO** op basis van de onderwijsdoelen MO. We maakten hierbij gebruik van online standaardmodules en lessen met **ondersteuning van een leerkracht**. De eerste proeftuin was een digitale avondcursus van 48 uren, met **60% synchrone lessen en 40% asynchroon** aanbod. In de tweede en derde proeftuin experimenteerden we met een digitale dagcursus van 60 uren, met 60% synchrone lessen en 40% asynchroon aanbod.

Naast **de waarden en normen** die centraal stonden in de lessen, hadden we ook extra aandacht voor **expectation management**. Het zat verwerkt in de inhoud en methodieken van de cursus MO. Door deze lessen vroegtijdig aan te bieden kon de kandidaat-inwijkeling realistischere verwachtingen scheppen over het leven in België en ten aanzien van het eigen integratieproces. Dit gaat niet alleen over het hebben van juiste informatie ter voorbereiding op het vertrek, maar ook over een realistisch beeld van bijvoorbeeld de cultuurschok. Op basis van deze input moesten ze in staat zijn om **een weloverwogen en geïnformeerde beslissing** te nemen voor een toekomst in België. We faciliteerden op die manier een goede start van het integratieproces in België.

We werkten steeds **op maat van de doelgroep**. Dat betekent in dit geval dat de informatie niet alleen focuste op de periode in Vlaanderen of Brussel, maar ook op de voorbereiding voor vertrek, de transitie zelf en de aankomst. Vragen zoals ‘Wat doe je bij aankomst in België?’, ‘Welke documenten zal je ontvangen en wat betekenen die?’, ‘Welke documenten neem je best mee naar België?’ werden beantwoord. Al bleef het hier ook belangrijk om in de eerste plaats dicht bij onze eigen expertise te blijven en voor vragen met betrekking tot verblijfsprocedures door te verwijzen naar de juiste instanties.

Daarnaast focusten we bijvoorbeeld bij deelnemers die via de gezinsherenigingsprocedure naar België komen minder op ‘een woning zoeken’, gezien hun referentiepersoon in België hiervoor moet zorgen als voorwaarde in de procedure. Wel haalden we andere aspecten binnen deze leeromgeving aan, zoals de verschillende woonsituaties, nutsvoorzieningen, e.a. Bij arbeidsmigranten gingen we ook in mindere mate in op het thema ‘werk zoeken’, en meer op bijvoorbeeld werkcultuur, vakbonden, arbeidscontract, e.a.

De MO-lessen waren bedoeld om deelnemers te ondersteunen bij het ontwikkelen van zelfvertrouwen en het nemen van **eigenaarschap over het nieuwe leven in België**. Dat deden we door hen onder andere aan te moedigen om de dialoog met de referentiepersoon in België op te starten (bij gezinsmigranten). Uit de evaluatie van de starterspakketten voor familiemigranten uit 2013 blijkt dat die dialoog vaak ontbreekt.¹⁸ De referentiepersoon regelt praktische zaken, net zoals een werkgever voor arbeidsmigranten. Maar er wordt minder vaak gesproken over het leven in België samen of over de waarden en normen. Om de afhankelijke positie tegenover de referentiepersoon of de werkgever te doorbreken, stimuleerden we de dialoog. Bijvoorbeeld door hen een gesprek met de referentiepersoon te laten starten over de keuze van mutualiteit, of door te vragen in welke mate zij geconfronteerd worden met bijvoorbeeld verschillende gezinsvormen. We wilden hierdoor ook de referentiepersoon ontlasten met de taak om steeds voor alle praktische zaken te zorgen. In de plaats daarvan wilden we de dialoog tussen hen stimuleren over hoe ze samen zullen leven, welke keuze ze zullen maken, hoe ze de administratie of andere praktische zaken zullen regelen in België.

---

¹⁸ Bron: lirias.kuleuven.be

Daarnaast wilden we van de gelegenheid gebruik maken om de mensen zo veel mogelijk **te stimuleren om het inburgeringstraject in België snel terug op te pikken**. Dat deden we door hen te prikkelen over het netwerk- en participatietraject, of het NT2-traject en oefenkansen Nederlands. Het was ook onze intentie om **een terugkoment** te organiseren na aankomst in België. Op die manier wilden we deelnemers nog beter ondersteunen om het geleerde om te zetten in de praktijk. Het zou een ideale gelegenheid zijn om MO-inhoud te herhalen, eerste indrukken te bespreken en dieper in te gaan op waarden en normen die tot dan toe misschien nog abstract bleven.

6.2 Trajectbegeleiding

Elke kandidaat-inwijkeling kreeg **een trajectbegeleider**. Deze stond in voor een kennismakingsgesprek en het bijstaan bij individuele vragen en noden. Op die manier konden we noden die buiten de lesinhoud vallen al capteren en hen eventueel doorverwijzen of toeleiden naar gespecialiseerde diensten.

Tijdens **het kennismakingsgesprek** zorgde de trajectbegeleider er in de eerste plaats voor dat de potentiële deelnemer goed geïnformeerd werd over het engagement. Trajectbegeleiders gingen na of de kandidaat voldeed aan de randvoorwaarden om te kunnen deelnemen aan het aanbod. Ze keken onder meer naar de digitale vaardigheden, de talenkennis, de mate van zelfsturing, de beschikbaarheid en de toegang tot een toestel en internetverbinding. Ze bepaalden ook in welke mate de deelnemer een kandidaat-inwijkeling is, en dus in hoeverre de toekomst in België reëel is.

De trajectbegeleider moest ook een **vertrouwenspersoon** zijn voor de deelnemers. Iemand bij wie ze terecht konden met hun vragen of onzekerheden. Vaak vinden ze hiervoor geen aansluiting bij de referentiepersoon of de werkgever, uit angst voor eventuele gevolgen op de procedure of om hen niet teleur te stellen. Het is daarom belangrijk dat we neutraal terrein aanbieden en ruimte hiervoor creëren. Verhuizen naar een ander land blijft een spannende stap.

Tijdens de trajectbegeleiding zou er bovendien ruimte voor **werving** moeten zijn. Het was een kans om in contact te komen met toekomstige inburgeraars. Hierdoor konden de kandidaat-inwijkelingen vroegtijdig kennismaken met de diensten van de agentschappen integratie en inburgering. Bovendien zijn arbeidsmigranten op dit moment rechthebbende inburgeraars. Het blijft dus belangrijk hen te prikkelen voor de diensten die we hen ook na aankomst kunnen aanbieden. De trajectbegeleider slaat daarnaast **de brug met de reguliere werking in België**. Eenmaal de verhuisdatum gekend is, moet de trajectbegeleider de deelnemer helpen bij het maken van een afspraak in een contactpunt in zijn buurt, en zorgen voor een warme overdracht naar een collega uit het contactpunt.

6.3 Aansluiting op het inburgeringstraject in Vlaanderen of Brussel

De cursus maatschappelijke oriëntatie die gegeven wordt in het herkomstland, is onderdeel van het reguliere inburgeringstraject. Dit betekent dat er een vlotte aansluiting voorzien moet worden met het reguliere traject van zodra de persoon in België is. Een nieuwkomer kan starten met het inburgeringstraject vanaf het moment dat die ingeschreven is in het rijksregister van een gemeente in Vlaanderen of Brussel. Inburgering in het buitenland is dus vrijwillig en wil de potentiële nieuwkomer extra kansen bieden aan de hand van een starterspakket. **Eenmaal in België en ingeschreven in het rijksregister van de gemeente kunnen we op maat van de nieuwkomer bekijken hoe het traject verdergezet kan worden** om te voldoen aan de doelstellingen van het inburgeringstraject.

Na het succesvol afronden van de cursus MO ontvangen de deelnemers **een bewijs van deelname**. Het is een document dat ze kunnen meebrengen naar de eerste afspraak bij het Agentschap na aankomst. Omdat we geen (of slechts gering) registraties in ons klantenopvolgsysteem kunnen doen (zie deel 7 Technische uitdagingen) is het belangrijk dat elke collega die in aanraking komt met de deelnemer weet heeft van de deelname aan inburgering in het buitenland. Zoals hierboven vermeld waakt de trajectbegeleider erover dat de collega's

uit de regio op de hoogte gebracht worden, wanneer een deelnemer aankomt in België. Toch is het hierbij belangrijk dat de deelnemer zelf de trajectbegeleider op de hoogte brengt. Mocht dit niet het geval zijn, is er nog steeds het bewijs van deelname dat ze kunnen laten zien.

We gaven de deelnemer voldoende handvaten om **een vrijstellingstest MO** te kunnen afleggen met reële slaagkansen. Zoals hierboven vermeld wilden we een terugkoppelmoment voorzien waarin enkele inhouden herhaald worden. Toch blijft het belangrijk om bij aankomst de situatie te evalueren: was de persoon voldoende aanwezig in de lessen? Heeft die de modules en oefeningen van de leerkracht steeds gedaan? Hoe lang is het geleden dat die de cursus MO volgde? enz. We bespreken dan samen met de inburgeraar wat de beste opties zijn: een vrijstellingstest MO afleggen of de cursus MO opnieuw volgen, gevolgd door een test na cursus. We moeten er rekening mee houden dat de cesuur voor de vrijstellingstoets (80% algemeen en 80% op de sokkelvragen) hoger ligt dan de cesuur voor de test na MO (50% algemeen en 80% op de sokkelvragen). We bespreken bovendien de opstart van de andere drie pijlers van het inburgeringstraject.

6.4 Resultaten

6.4.1 KPI's

Iemand die **voldoende aanwezig was (minstens 80%)**, **actief** deelnam en de online modules doorliep, had alle tools in handen om zelfredzaam aan de slag te gaan. Aan het einde van de lessen deden we een eindquiz ¹⁹ over alle thema's om dat te verifiëren. Daarnaast stelden we ook voorop dat tien deelnemers **binnen de drie maanden na aankomst in België zich aanmelden bij de agentschappen**.

Proeftuin 1

Deelnemer	Aanwezigheidspercentage	Actieve deelname	Score Eindquiz	Traject na aankomst ^{20 21}	Score VST
Deelnemer 1	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Reis geannuleerd (arbeidscontract / verbroken wegens faillissement)	
Deelnemer 2	94% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 21/10/2024 Aanmelding: 4/12/2024 (binnen 3 maanden na aankomst) Vrijstellingstest: 9/12/2024 Voorlopig traject stopgezet wegens geen inschrijvingsgeld voor NT2. Komt later terug.	Algemene score: 86% Sokkelscore: 100%
Deelnemer 3	90% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 12/04/2024 Aanmelding: 21/11/2024 (Niet bin-	/

¹⁹ De eindquiz is geen referentie voor de test MO. Dit is een quiz opgesteld door de leerkracht waarin alle leerinhoud aan bod komt. Hij stelt ons in staat te evalueren of het geleerde ook daadwerkelijk goed werd opgenomen.

²⁰ De informatie over de aankomst kregen we van de deelnemers. We hebben geen zicht op officiële aankomst- of registratiedata. Deelnemers die geen contact met ons opnemen na aankomst, daarvan weten wij niet officieel of deze in België zijn of niet.

²¹ Stand van zaken op 28 april 2025.

				nen 3 maanden na aankomst)	
				Geen interesse in inburgeringstraject. Volgt wel NT2 A1.	
Deelnemer 4	90% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 14/08/2024	/
				Heeft zich niet aangemeld voor een intake wegens zwangerschap.	
Deelnemer 5	80% aanwezig	Goed	Geslaagd	Reis geannuleerd (arbeidscontract / verbroken wegens D-E niet in orde)	
Deelnemer 6	70% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 14/08/2024	Algemene score: 90%
				Aanmelding: 24/10/2024 (binnen 3 maanden na aankomst)	Sokkelscore: 91%
				Vrijstellingstest: 28/11/2024	
				Inburgeringstraject is opgestart	
Deelnemer 7	0% aanwezig -> / uitgeschreven	/	/	/	/

- **Vijf van de zeven deelnemers waren minstens 80% aanwezig** tijdens de lessen MO. Voor één deelnemer was dit moeilijk wegens de combinatie met haar werkrooster. Een andere deelnemer was nooit aanwezig en werd uitgeschreven uit de cursus.
- Een **actieve deelname** betekent dat de leerkracht elke les een opdracht geeft die de deelnemers zelfstandig of in kleine groepjes moeten oplossen en binnen een deadline afwerken en inleveren. **Dit is voor één deelnemer niet gelukt** omdat deze niet aanwezig was tijdens de lessen en bijgevolg werd uitgeschreven.
- Op de eindquiz verwachtten we een score van minstens 50%. **Op één deelnemer na is iedereen geslaagd voor de eindquiz.** Het gaat om dezelfde deelnemer die uitgeschreven werd wegens afwezigheid.²²
- Er zijn **vier deelnemers aangekomen in België, waarvan drie zich hebben aangemeld. Twee hiervan starten het inburgeringstraject.** Voor hen lukte het om binnen de 3 maanden na aankomst een intakegesprek te plannen. De reden dat dit voor één iemand niet lukte is omdat de deelnemer pas veel later na aankomst contact met ons opnam.
- Slechts **één deelnemer kwam binnen de drie maanden na het einde van de cursus aan in België.** Voor de anderen duurde het zeven tot negen maanden voor zij in België arriveerden. De **redenen voor deze vertragingen of dat andere deelnemers (nog) niet in België zijn aangekomen:**
  - **Verbreking van het arbeidscontract** nog voor aankomst: wegens problemen met diploma-erkenning (zie hieronder) werden de arbeidscontracten verbroken nog voor aankomst in België. We merkten op dat enkele deelnemers toch de reis naar België maakten met de reeds verkregen gecombineerde vergunning. Op basis daarvan kregen ze een verblijfskaart type A van bepaalde duur en konden ze het inburgeringstraject opstarten indien gewenst. Het is voor ons verder onduidelijk wat het toekomstige effect op het verblijfsrecht is voor deze personen. Andere deelnemers bleven in het thuisland en annuleerden hun plannen.

²² Dit is geen referentie voor de standaardtest MO het gaat hierbij om andere vragen en bovendien legt men de vrijstellingstest af met cesuur van 80%.

- De meeste van hen zullen als verpleegkundige/zorgkundige aan de slag gaan in België en **ervaren vertragingen of negatieve uitspraken bij hun diploma-erkenning**, en wel om deze redenen:
  - ▶ De wachttijden voor een diploma-erkenning lopen op. Dit geeft NARIC zelf aan op de website: *“De voorbije jaren namen het aantal aanvragen zeer sterk toe en deze trend blijft aangehouden, [...] We werken achter de schermen hard aan een nieuw verwerkingssysteem [...]. Hierdoor zijn vertragingen in de behandeling van de aanvraag mogelijk.”*
  - ▶ De motivering van NARIC is niet altijd helder en ze zijn moeilijk bereikbaar. Voor de arbeidsmigrant of werkgever is het daardoor moeilijk te achterhalen wat men moet bijvoegen of aanpassen, opdat het onderzoek opnieuw wordt verdergezet.
  - ▶ House of Talent, de werkgever van enkele deelnemers, is een HR-dienstengroep die talenten rekruteert voor knelpuntberoepen. Zij werken over heel België en hebben daarom een arbeidscontract dat overal in België een tewerkstelling toelaat. Zo kunnen ze hun werknemers tewerkstellen bij verschillende klanten. Er is hierdoor voor NARIC geen bewijs van oog op tewerkstelling in het Brussel Hoofdstedelijk Gewest of Vlaams Gewest, waar NARIC voor bevoegd is. House of Talent heeft immers ook klanten in het Waalse Gewest. Hierdoor kunnen erkenningen in eerste instantie niet worden toegekend. House of Talent is dus genooddakt arbeidsovereenkomsten aan te passen met een expliciete vermelding van tewerkstelling in Vlaanderen of Brussel.²³
  - ▶ Omdat House of Talent zelf geen zorginstelling is, gebruiken zij de functiebeschrijving ‘projectconsult in de Belgische gezondheidszorgsector’ met specificatie ‘Verpleegkundige’. Volgens NARIC is er hierdoor geen duidelijke vermelding dat een gelijkwaardigheid van het diploma noodzakelijk is, waardoor erkenningen in eerste instantie niet worden toegekend.
- Eén deelnemer zal niet naar België komen omdat het bedrijf dat hem tewerkstelde intussen **failliet** is.

Proeftuin 2

Deelnemer	Aanwezigheidspercentage	Actieve deelname	Score Eindquiz	Traject na aankomst ^{24 25}	Score VST
Deelnemer 1	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 09/04/2025 Aanmelding: nog te bepalen (wacht op inschrijving in rijksregister)	/
Deelnemer 2	65% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 22/01/2025 Aanmelding: 25/03/2025 (binnen de 3 maanden) Inburgeringstraject is opgestart. (opnieuw ingeschreven voor de cursus MO – wacht op een plaatsing voor NT2)	/

²³ Als er (nog) geen domicilie in Vlaanderen of Brussel is, moet er een bewijs van tewerkstelling voorgelegd worden om een aanvraag bij NARIC in te kunnen dienen. Bron: [Bewijs van huidige of toekomstige werkgever in Vlaanderen of Brussel | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/bewijs-van-huidige-of-toekomstige-werkgever-in-vlaanderen-of-brussel)

²⁴ De informatie rond de aankomst, is deze die we van de deelnemers zelf krijgen. We hebben geen zicht op officiële aankomstdata. Deelnemers die geen contact met ons opnemen na aankomst, daarvan weten wij niet officieel of deze in België zijn of niet.

²⁵ Stand van zaken op 28 april 2025.

Deelnemer 3	85% aanwezig	Goed	Geslaagd	Nog niet in België aangekomen	/
Deelnemer 4	45% aanwezig [vanaf 25/04 zelfstudie]	Goed	Geslaagd	Aankomst: 31/07/2024 Heeft zich niet aangemeld voor een intake.	/
Deelnemer 5	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 31/07/2024 Aanmelding: 24/10/2024 (binnen de 3 maanden) Vrijstellingstest: 7/11/2024 Inburgeringstraject is opgestart. (bezig met NT2 A1. Begeleiding in procedure van D-E is ook opgestart)	Algemene score: 96% Sokkelscore: 100%
Deelnemer 6	30% aanwezig [vanaf 25/04 zelfstudie]	Goed	Geslaagd	Aankomst: 31/07/2024 Heeft zich niet aangemeld voor een intake.	
Deelnemer 7	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 31/07/2024 Aanmelding: 9/10/2024 (binnen de 3 maanden) Vrijstellingstest: 17/11/2024 Inburgeringstraject is opgestart. (bezig met NT2 A2)	Algemene score: 88% Sokkelscore: 100%

- **Vier deelnemers waren minstens 80% aanwezig** tijdens de lessen MO. Voor drie deelnemers lukte dit niet omwille van de combinatie met hun werk. Voor twee deelnemers stapten we daarom over op zelfstudie. Er werden online modules voor hen beschikbaar gemaakt en op geregelde momenten konden zij met vragen terecht bij de leerkracht. Zij werden vooral beoordeeld op basis van actieve deelname.
- **Elke deelnemer kreeg een goede beoordeling van de leerkracht op de actieve deelname.**
- **Iedereen die deelnam aan de quiz is geslaagd.**
- Er zijn **zes deelnemers aangekomen in België, waarvan drie zich hebben aangemeld.** Dit lukte steeds binnen drie maanden na aankomst. Twee kozen ervoor zich niet aan te melden en voor één iemand wachten we op de inschrijving in het rijksregister. Deze persoon is nog maar net aangekomen. Al zeker **drie deelnemers startten het inburgeringstraject op.** Redenen waarom dat voor de anderen niet lukte, of waarom het niet altijd vlot verliep zijn:
  - Sommige deelnemers moesten lang wachten op hun inschrijving in het rijksregister omdat zij tijdelijke verblijfplaatsen hadden (in een hotel). Pas van zodra zij een vaste woonplaats hadden kon de inschrijving in het rijksregister gebeuren en kon er een intakegesprek bij ons volgen.
  - Sommige deelnemers namen pas veel later na aankomst contact met ons op.

- Sommige deelnemers hadden andere prioriteiten bij aankomst (zoals een woning zoeken) waardoor er op dat moment geen ruimte was om te starten met inburgering.
- **Ze kwamen allemaal later dan gepland aan in België.** Dit had vooral te maken met vertragingen binnen de procedure voor de aanvraag van een gecombineerde vergunning:
  - Verkeerde inschatting van de werkgever over welke categorie van gecombineerde vergunning aangevraagd diende te worden. Hierdoor moesten aanvragen opnieuw ingediend worden en begon er weer een wachttijd.
  - Documenten die nodig zijn voor de aanvraag van de gecombineerde vergunning moeten gelegaliseerd worden. Voor de Syrische deelnemers kan dit enkel in Libanon, terwijl sommigen zich in Jordanië bevinden. Het vraagt tijd om dit in orde te krijgen.

Proeftuin 3

Deelnemer	Aanwezigheidspercentage	Actieve deelname	Score Eindquiz	Traject na aankomst ^{26 27}	Score VST
Deelnemer 1	29% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 26/02/2025 (binnen de 3 maanden) Geen interesse in inburgeringstraject.	/
Deelnemer 2	71% aanwezig	Goed	Niet geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Ingeschreven in wachtregister. Nog geen doelgroep van inburgering.	/
Deelnemer 3	93% aanwezig	Goed	Geslaagd	Nog niet in België aangekomen	/
Deelnemer 4	93% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 26/02/2025 (binnen de 3 maanden) Geen interesse in inburgeringstraject.	/
Deelnemer 5	43% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2024 Niet ingeschreven in het rijksregister. Geen doelgroep van inburgering.	/
Deelnemer 6	86% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 17/04/2025 (Niet binnen de 3 maanden)	/

²⁶ De informatie rond de aankomst, is deze die we van de deelnemers zelf krijgen. We hebben geen zicht op officiële aankomstdata. Deelnemers die geen contact met ons opnemen na aankomst, daarvan weten wij niet officieel of deze in België zijn of niet.

²⁷ Stand van zaken op 28 april 2025.

				Verdere traject nog te bepalen.	
Deelnemer 7	79% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 26/02/2025 (binnen de 3 maanden) Geen interesse in inburgeringstraject.	/
Deelnemer 8	71% aanwezig	Goed	Geslaagd	Nog niet in België	/
Deelnemer 9	71% aanwezig	Goed	Afwezig	Nog niet in België	/
Deelnemer 10	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Nog niet in België	/
Deelnemer 11	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Nog niet in België	/
Deelnemer 12	100% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2024 Niet ingeschreven in het rijksregister. Geen doelgroep van inburgering.	/
Deelnemer 13	79% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 26/02/2025 (binnen de 3 maanden) Geen interesse in inburgeringstraject.	/
Deelnemer 14	86% aanwezig	Goed	Geslaagd	Aankomst: 8/01/2025 Intake: 23/04/2025 (Niet binnen de 3 maanden) Verdere traject nog te bepalen.	/

- **Zeven deelnemers waren minstens 80% aanwezig** tijdens de lessen MO. Voor de andere zeven deelnemers lukte dit niet. Dit heeft voornamelijk te maken met de gespannen situatie in Libanon op het moment van de start van de cursus. Veel deelnemers hadden maar gelimiteerd toegang tot elektriciteit en internet. Ze ving ook veel familie en vrienden op die moesten vluchten, deden vrijwilligerswerk in ziekenhuizen, ...
- **Elke deelnemer kreeg een goede beoordeling van de leerkracht op de actieve deelname.**
- **Twaalf deelnemers zijn geslaagd** voor de quiz. Eén deelnemer is niet geslaagd, maar had internetproblemen tijdens de quiz. Een andere deelnemer was afwezig tijdens het evaluatiemoment.
- Er zijn **negen deelnemers aangekomen in België, waarvan voorlopig geen het inburgeringstraject opstartte.** Voor vier deelnemers lukte het om binnen de 3 maanden na aankomst een intakegesprek te hebben. Wanneer dit niet gebeurde, kwam dit vooral doordat de deelnemers geen contact meer opnamen met AgII of omdat er problemen zijn met de verblijfsvergunning.
- De voornaamste redenen waarom de anderen (nog) niet in België zijn:

- Afkeuringen of vertragingen bij diploma-erkenning.
- Vereiste niveau Nederlands voor het zorgberoep (nog) niet behaald.

Vaststellingen

- **Vaststelling 1: Het lage weigeringspercentage voor vergunningen van arbeidsmigranten leidt niet automatisch tot zekerheid over de aankomst.**

Eerder (bij de doelgroepen) stelden we dat dankzij het lagere weigeringspercentage bij vergunningsaanvragen van arbeidsmigranten, de inspanningen voor deze doelgroep efficiënter zijn. De kans is namelijk veel groter dat zij ook daadwerkelijk na de aanvraag een vergunning zullen krijgen, en dus naar België zullen komen.

We zien in de praktijk dat dat niet helemaal klopt. Er zijn heel wat andere factoren die een rol spelen in het proces en die voor uitstel kunnen zorgen. Zo kunnen werkgevers ook voor aankomst het arbeidscontract verbreken, omdat bijvoorbeeld het bedrijf failliet is of de diploma-erkenning niet in orde is.

- **Vaststelling 2: De hypothese dat deelnemers aan het wachten zijn tijdens hun aanvraag is fout.**

Vaak vervullen zij andere verplichtingen in het thuisland zoals werk, vrijwilligerswerk, zorgen voor familie, Nederlandse taallessen (in sommige gevallen), ... Deelnemers zien de meerwaarde van het aanbod, maar weten soms niet hoe ze het allemaal kunnen combineren.

- **Vaststelling 3: Er zijn andere prioriteiten dan het inburgeringstraject na aankomst.**

Arbeidsmigranten hebben na aankomst heel wat verantwoordelijkheden: ze moeten een woning zoeken en starten met hun job. Soms moeten ze nog extra opleidingen volgen. Het is niet altijd het juiste moment om hen te motiveren voor het inburgeringstraject. Als we te snel bij aankomst het inburgeringstraject willen opstarten, dreigen we hen te verliezen.

- **Vaststelling 4: De snellere toegang tot het inburgeringstraject na aankomst is niet altijd verzekerd.**

Wanneer de reisdatum naar België gekend is, neemt de deelnemer contact op met de trajectbegeleider. We hebben zelf geen zicht op aankomstdata en moeten er dus op vertrouwen dat de deelnemers zelf het initiatief nemen. Spijtig genoeg gebeurt dit niet altijd, of veel later na aankomst. Ze zullen dus pas later starten met het inburgeringstraject. Daarnaast zijn er na aankomst andere processen die invloed hebben op de start van het inburgeringstraject. Zo kan de registratie in het rijksregister lang duren (vb. wegens nog geen vaste woonplaats) en kan hierdoor het inburgeringstraject nog niet van start gaan.

6.4.2 Focusgroep met medewerkers

We organiseerden **drie focusgroepen**, eentje na elke proeftuin. Dit gebeurde steeds met de betrokken MO-leerkracht, trajectbegeleiders en ondersteuners (o.a. pedagogisch medewerker, expert trajecten en diensthoofd vorming). De projectmanager modereerde.

Vragen die aan bod kwamen tijdens de focusgroepen: was het aanbod haalbaar (zowel technisch als inhoudelijk)? Hoe werd de inhoud MO ervaren? Hoe werkten onze medewerkers aan *expectation management*? Welke individuele vragen of interesses kwamen naar voor? Hoe ervaarden medewerkers hun eigen rol? Wat zijn hun ideeën over dergelijk aanbod? Volgende vaststellingen werden gedaan:

- **Vaststelling 1: Een combinatie van online lessen met zelfstandige oefeningen wordt als positief ervaren.**

Onze medewerkers geloven sterk in de motiverende rol van een leerkracht en het groepsgevoel. Veel deelnemers zitten in een onzekere situatie, want het is nog onduidelijk wanneer ze naar België komen, waar ze zullen wonen of wanneer hun familie kan komen. Ze vervullen ook nog verplichtingen in het thuisland (vb. werk). Een leerkracht merkte op dat we moeten inzetten op groepsgevoel en motivatie, zodat deelnemers zich blijven inzetten voor de cursus.

- **Vaststelling 2: Er is een verschil lesgeven aan iemand die nog niet deelneemt aan onze samenleving, en iemand die dat wel al doet.**

Iemand die al in België is, zal ook naast de MO-lessen kennis en inzichten opdoen. Bovendien zullen lesinhouden meteen vertaald worden naar het dagelijkse leven, waardoor men de theorie meteen omzet in de praktijk. De deelnemers weten nu dat er bijvoorbeeld in België een dienst bestaat die hen helpt bij het zoeken naar werk, of dat er een systeem is om afval te sorteren. Dit zal hen al op weg helpen na aankomst. Toch wordt benadrukt dat een traject na aankomst noodzakelijk is om wat ze geleerd hebben ook in de praktijk om te zetten.

- **Vaststelling 3: Een terugkomdag is wenselijk maar moeilijk te organiseren**

De terugkomdag na aankomst is nodig om al het geleerde te overlopen en eerste ervaringen te delen. We kunnen deelnemers op die manier ondersteunen na aankomst. Het is ook noodzakelijk om de eerste dringende vragen van deelnemers te beantwoorden. Zo blijft het aanmeld- of intakegesprek hier van gevrijwaard en kan er op dat moment ruim ingegaan worden op het inburgeringsprogramma.

Toch is het niet gelukt om een terugkomdag te organiseren, omdat deelnemers maar druppelsgewijs aankomen in België. We zijn ook niet altijd op de hoogte van deelnemers die aankomen, waardoor een groepsmoment niet mogelijk is.

- **Vaststelling 4: Het is zeer uitdagend om een aanbod te voorzien dat rekening houdt met ieders beschikbaarheid en met de verschillende tijdzones .**

Niet alleen werkuren, kinderen of andere individuele situaties bepalen de beschikbaarheid. We moeten ook rekening houden met verschillende tijdzones in verschillende landen. Daarnaast valt de omschakeling van winter- naar zomertijd of omgekeerd in tijdzones vaak op verschillende momenten. Willen we dit aanbod uitbreiden naar landen in bijvoorbeeld Zuid- en Centraal-Amerika of Azië, dan moeten we rekening houden met grote tijdsverschillen. Ook kan een avondcursus die in Marokko van 18u tot 21u duurt, in Libanon van 20u tot 23u duren. We moeten leerkrachten vinden die flexibel willen zijn in hun werkuren en dit volgens het arbeidsreglement mogelijk maken. Anderzijds moeten we ons de vraag stellen of het pedagogisch verantwoord is om les te krijgen tot 23u 's avonds.

- **Vaststelling 5: Het is een dankbare groep om les aan te geven.**

In alle proeftuinen waren deelnemers erg leergierig en enthousiast. Mogelijks omdat ze nog in de fase van hoop zitten. Door deel te nemen aan inburgering in het buitenland krijgen deelnemers informatie over het leven in België vóór er een cultuurshock plaatsvindt. Inburgeraars die de MO-cursus in België volgen, hebben vaak al wat frustraties over bepaalde aspecten, wat bij dit project niet het geval is. Het voordeel hiervan is dat de cultuurshock voor hen lichter zal zijn, indien ze het verwachtingspatroon realistischer kunnen bijstellen.

De principes rond waarden en normen werden vlot opgenomen. Het viel de leerkrachten op dat dit vaak vlotter verliep dan bij cursussen in België. Dit kan komen doordat de meeste deelnemers uit grootsteden komen en hoogopgeleid zijn.

Daarnaast was het een homogene groep die zelf koos voor het aanbod. In België zijn er groepen met verplichte inburgeraars in combinatie met rechthebbende. Dit kan ook voor een andere dynamiek zorgen.

- **Vaststelling 6: De rol van een trajectbegeleider is eerder beperkt maar noodzakelijk.**

Deelnemers hadden veel contactmomenten met de leerkracht, in vergelijking met de trajectbegeleider. Daarom namen ze de leerkracht makkelijker in vertrouwen. Ze contacteerden trajectbegeleiders minder vaak met vragen. Daarnaast was het vaak niet mogelijk om al heel concreet aan de slag te gaan met vragen, omdat een doorverwijzing en toeleidingen nog niet (altijd) mogelijk waren. Denk maar aan vragen rond kinderopvang of de school van kinderen. De informatie werd gegeven, maar er konden nog geen concrete acties genomen worden.

Toch benadrukten de medewerkers dat de rol van een trajectbegeleider belangrijk is binnen het project. Het is een meerwaarde om een aanspreekpunt te hebben. De leerkracht kan hier steeds naar doorverwijzen, en het maakt de drempel lager om eenmaal in België langs te komen bij het contactpunt.

- **Vaststelling 7: Trajectbegeleiders komen in aanraking met moeilijke situaties.**

Voor heel wat deelnemers werd de reis naar België geannuleerd of uitgesteld omwille van verschillende redenen (arbeidsovereenkomst werd verbroken wegens faillissement, diploma-erkenning voor de uitoefening van een gereguleerd beroep was niet in orde, ...). Dit zorgde voor veel teleurstelling bij deelnemers, waar trajectbegeleiders mee geconfronteerd werden.

In sommige gevallen maakten de deelnemers toch op eigen initiatief de reis naar België, zonder eigenlijk een wettig verblijf te hebben. Het is voor trajectbegeleiders moeilijk te bepalen wat hun rol hierin is.

- **Vaststelling 8: De partner van een arbeidsmigrant verdwijnt op de achtergrond.**

We merken op dat de arbeidsmigrant eerder initiatief neemt in het contact met de trajectbegeleider en vaak ook in naam van de partner spreekt. Toch is het belangrijk om ze als twee individuen te beschouwen met andere noden en vragen. De partner actief aanspreken en betrekken is noodzakelijk.

- **Vaststelling 9: Het is moeilijk om de rol van het Agentschap aan de deelnemers te duiden.**

Het migratieveld is erg versnipperd. Er zijn verschillende actoren die in het migratie- en integratieproces een rol spelen. Voor de deelnemers is dit een kluwen. Vaak denken ze dat de werkgever, de ambassade, DVZ, AgII, ... als één geheel opereren. Tijdens gesprekken met trajectbegeleiders wordt de rol van AgII wel verduidelijkt maar je merkt dat het pas duidelijker begint te worden wanneer ze de lessen MO volgen. Ook helpt bijvoorbeeld de les rond staatsstructuur en het concept van decentralisatie hierbij. Het risico zit erin dat ze verwachten dat we invloed kunnen hebben op hun verblijfsaanvraag. Trajectbegeleiders worden dan ook vaak geconfronteerd met vragen hierover. Het is daarom belangrijk om de rol van de trajectbegeleider goed te duiden. Een andere risico is dat ze geen contact met ons opnemen en hun vragen met betrekking tot integratie elders stellen. Het kan zijn dat deelnemers hierdoor niet beseffen dat ze zich bij aankomst moeten aanmelden bij AgII, voordat wij het traject kunnen verderzetten. Dit zal niet automatisch gebeuren en ze moeten hier zelf actief stappen in zetten. Het is belangrijk om hier tijdens de lessen en individuele begeleiding op in te zetten.

- **Vaststelling 10: Deelnemers stelden veel vragen rond Nederlands leren en hoe ze hier al in het herkomstland mee van start kunnen gaan.**

De toekomstige ontwikkelingen rond NT2 in het buitenland zouden hier antwoord op kunnen bieden, maar medewerkers gaven ook aan dat het interessant zou zijn om hen al op weg te zetten. Dat kan aan de hand van taalapp's of online oefenkansen. Ook is er interesse in buddytrajecten voor aankomst als oefenkans Nederlands, maar deelnemers hebben hier vanuit het buitenland geen toegang toe, omdat er nog geen inburgeringscontract getekend is. Bovendien is het voorlopig nog zoeken naar voldoende aanbod.

- **Vaststelling 11: Deelnemers hadden veel vragen over diploma-erkenning.**

Om een grotere zelfredzaamheid en snellere integratie als doelstelling waar te maken, kunnen informatie en/of begeleiding van diploma-erkenning, EVC en verkorte studieprogramma's een extra meerwaarde zijn. Trajectbegeleiders kregen veel vragen hierover, maar momenteel kunnen we deelnemers niet doorverwijzen naar onze specialisten diploma-erkenning. Ze zijn immers nog geen inburgeraar. Toch zou het een groot voordeel kunnen zijn om deze begeleiding al op te starten in het land van herkomst:

- De aanvrager is geïnformeerd over de noodzaak van diploma-erkenning en professionele erkenning.
- De aanvrager heeft mogelijk toegang tot alle benodigde documenten.
- Indien gewenst/nodig voor een volledige erkenning kan de aanvrager in het land van herkomst nog een bijkomende opleiding volgen, stage lopen, werkervaring opdoen,...
- De verwachtingen van de aanvrager kunnen tijdig bijgesteld worden. De persoon staat niet voor een voldongen feit bij aankomst.

6.4.3 Bevraging bij deelnemers

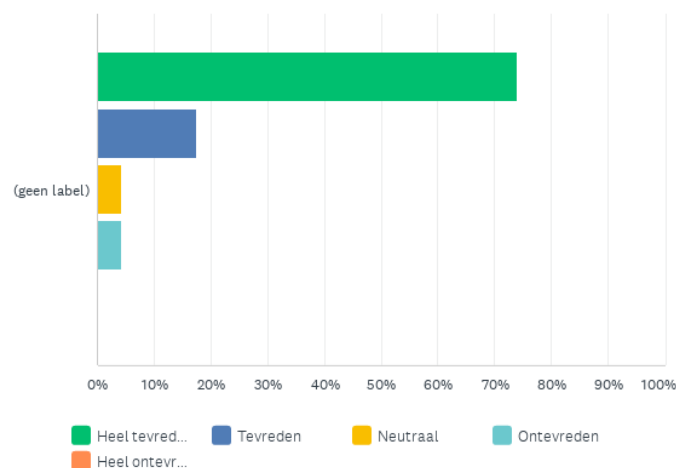
We namen een online bevraging af bij de deelnemers via Survey Monkey. We stelden in totaal 23 gesloten vragen, meerkeuzevragen of vragen met een beoordelingsschaal. We stelden ook 3 open vragen. De vragen gingen over de MO-cursus, inburgering in het buitenland en de trajectbegeleiding.

23 respondenten, over de drie proeftuinen heen, namen anoniem deel. We lichten hier enkele belangrijke resultaten toe. De volledige bevraging met resultaten vind je terug in [bijlage 2](#).

Vragen over de cursus MO

Uit de bevraging blijkt dat de meeste deelnemers **in het algemeen tevreden zijn over de cursus MO**. 91% is (heel) tevreden over de lessen en de hulp en de informatie die ze krijgen van de leerkracht. 4,5% is ontevreden en 4,5% is neutraal. We kunnen geen verklaring hiervoor vinden bij de open vragen.

V1 Hoe tevreden ben je over de lessen maatschappelijke oriëntatie?

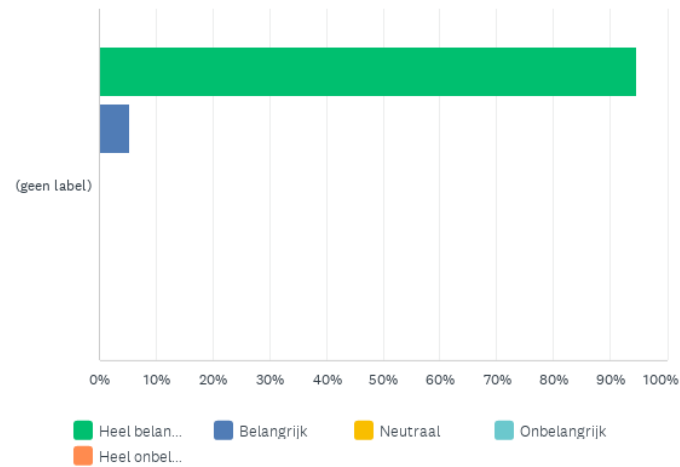
Over **het lesmateriaal is men minder uitgesproken**. 65% is heel tevreden over het lesmateriaal, terwijl 35% aangeeft hier neutraal tegenover te staan. Als we kijken naar de open vraag over hoe we ons aanbod kunnen verbeteren wordt hier de opmerking gegeven dat sommige modules vragen bevatten die impliceren dat je al in België bent, bijvoorbeeld: op welke dag komen ze bij jou het huisvuil ophalen? Dit kan mogelijk een verklaring zijn voor dit resultaat. Aanpassingen in modules zijn mogelijk wanneer we zullen overgaan tot dergelijk regulier aanbod, al geeft daarnaast wel 90% aan dat de informatie (ruim) voldoende is aangepast aan mensen die nog niet in België zijn. Dit komt omdat er tijdens synchrone momenten ook sterk ingezet wordt op extra context geven bij het beschikbare materiaal. Daarnaast geeft men in de open vraag aan soms te stoten op technische problemen in de modules, zoals een module die even blijft vasthangen. Deze technische problemen worden steeds gemeld aan het supportteam en verholpen. Maar ook dat kan een verklaring zijn voor de tevredenheid over het lesmateriaal.

95% is (heel) tevreden over de informatie die ze tijdens de lessen krijgen. Thema's die als meest relevant beschouwd werden zijn *Stad en land*, *Verblijfssituatie* en *Werk*. De thema's *Wonen*, *Mobiliteit*, *Gezondheid* en *Publieke diensten* werden ook als relevant beoordeeld maar minder. *Onderwijs*, *Consumptie* en *Vrije Tijd* werden als het minst relevant beschouwd.

Over inburgering in het buitenland

Als we de vraag stellen **hoe belangrijk deelnemers het vinden om informatie over België te krijgen voor aankomst in het land**, dan geeft men **aan dat dit (heel) belangrijk is**. Dit toont de relevantie van het project zeker aan.

V13 Hoe belangrijk is het om de informatie te krijgen vooraleer je in België komt wonen?

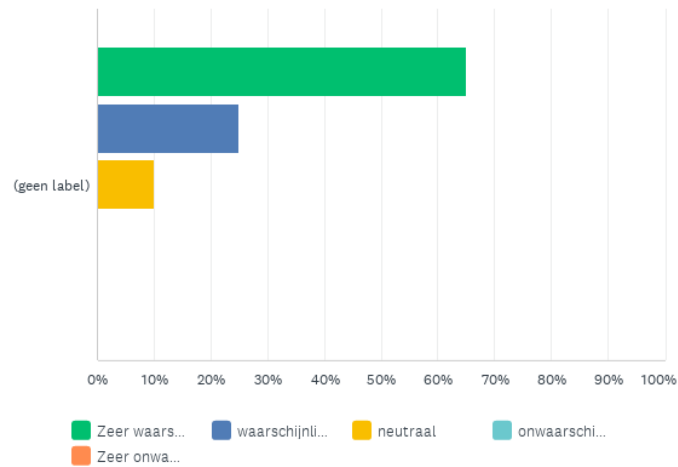

We vroegen daarnaast hoe ze dat het liefst ingevuld zien: via een volledige cursus in het herkomstland, een volledige cursus na aankomst in België, of door een deel in het herkomstland te krijgen en een deel na aankomst in België. **42% kiest voor een volledige cursus in het buitenland. 53% kiest voor een deel van de cursus in het buitenland en een deel na aankomst in België.** 5% kiest voor een volledige cursus in België na aankomst. Opnieuw wordt de noodzaak van dergelijk aanbod bevestigd.

Over trajectbegeleiding

80% van de deelnemers is (heel) tevreden over de trajectbegeleiding. 10% staat er neutraal tegenover. De overige 10% is (heel) ontevreden. We vinden geen verklaring bij de open vragen voor de ontevreden houding. Het is wel zo dat een trajectbegeleider weinig contactmomenten met de deelnemer had en dat alle informatie aan het begin tijdens een kennismakingsgesprek gegeven werd. Vermoedelijk zal dit voor deelnemers veel zijn en aan het einde van de lessen (2 tot 3 maanden later) meer naar de achtergrond verschoven zijn. De informatie die ze ontvingen over het project en het engagement vond 95% wel (heel) duidelijk. Er zijn ook enkele deelnemers bij wie de reis naar België werd uitgesteld of afgelast. Dit zorgde voor grote teleurstellingen en kan ook een verklaring zijn voor de ontevredenheid.

V7 Hoe waarschijnlijk is het dat je het inburgeringstraject in België zal verderzetten?

Als we de vraag stellen of deelnemers graag het inburgeringstraject in België willen verderzetten, zegt 90% hier (zeer) waarschijnlijk interesse in te hebben. We merken op dat dat in de realiteit niet voor iedereen evident is, maar het leert ons wel dat we met het aanbod een interesse voor het traject kunnen opwekken.

Open vragen

Uit de open vragen kunnen we afleiden **dat veel deelnemers heel tevreden zijn over het aanbod** en geen verbeterpunten voorstellen. Als positieve ervaringen wordt de **interactie met de groep en leerkracht** en de actieve participatie meermaals aangegeven. Ze waarderen ook de modules en beschikbare video's, alsook de link tussen de lessen en modules en dus de afwisseling tussen **synchrone en asynchrone momenten**. Daarnaast gaven sommigen aan dat de kennis die ze krijgen over België **heel duidelijk is, met realistische voorbeelden** uit het leven.

Bij de vraag naar werkpunten gaf men vooral aan dat het niet voor iedereen evident was om zich vrij te maken voor de cursus en dat het belangrijk is om in de toekomst **voldoende rekening te houden met de beschikbaarheid** van de deelnemer. De **technische problemen** bij modules en de onjuiste formulering van vragen in de modules werd hier ook aangehaald. Daarnaast gaven sommigen de suggestie om **meer lessen** te voorzien voor de cursus.

7 Technische uitdagingen

Het organiseren van ‘inburgering in het buitenland’ zorgt ook voor technische uitdagingen. Die bespreken we hier.

7.1 AVG wetgeving en ICT security

7.1.1 Persoonsgegevens verwerken en klantopvolging garanderen

Aangezien kandidaat-inwijkelingen niet ingeschreven zijn in het rijksregister, is het **niet mogelijk om zomaar een dossier aan te maken** in het klantenopvolgsysteem. Het kan technisch gezien wel aan de hand van een BIS-nummer, maar er is daar op dit moment **geen rechtsgrond** voor. De deelnemers zitten in een kwetsbare positie, gezien zij nog geen bescherming genieten van de Belgische rechtstaat en het is een extra reden om veilig en bewust om te gaan met hun gegevens. Bovendien is er nog geen formele verblijfsbeslissing en moeten we er rekening mee houden dat de schrijfwijze van naam en voornaam nog kan afwijken na aankomst in België en na aanmelding bij de gemeente. DVZ doet namelijk de lezing van de identiteit en bevestigt deze formeel. Het is ook niet mogelijk om deelnemers in te schrijven in een cursus MO of andere registraties te doen. Het zou automatisch een inburgeringstraject openen, wat andere formaliteiten met zich meebrengt, zoals het in orde brengen van een inburgeringscontract e.d. Dit zou niet stroken met het decreet dat stelt dat een starterspakket kosteloos en vrijblijvend is en los staat van het inburgeringstraject. Doordat er **niets geregistreerd kan worden**, kunnen we ten eerste **persoonsgegevens niet veilig bewaren**.²⁸ Ten tweede is het **onmogelijk om klanten goed op te volgen** en een goede aansluiting op maat bij aankomst te voorzien.

Er is daarnaast geen grond (zoals bijvoorbeeld een contract met voorwaarden) waarop we bewijzen kunnen opvragen om aan te tonen dat deelnemers effectief kandidaat-inwijkeling zijn, zoals een arbeidscontract, bewijs van visumaanvraag, ... Het is hierdoor heel **moeilijk te achterhalen wie doelgroep** is, en op grond waarvan we mensen al dan niet kunnen toelaten tot dit aanbod.

7.1.2 MO cursus via Google For Education

Google for Education is de online leeromgeving die ingezet wordt voor de cursus maatschappelijke oriëntatie. **Google Classroom** is de gesloten digitale klas waar de leerkracht al het lesmateriaal deelt met de cursisten. De leerkracht geeft hier opdrachten en feedback. **Google Meet** is de applicatie die gebruikt wordt om gezamenlijk online les te volgen. De toegang tot deze online en gesloten leeromgeving wordt verleend aan de hand van een persoonlijk inburgeringsaccount. Deze wordt aangemaakt nadat iemand is ingeschreven in een cursus MO.

Op dit moment wordt er een **DPIA (Data Protection Impact Assessment)** opgemaakt voor het gebruik van Google For Education in onze reguliere werking. Er zal bekeken moeten worden of de aanbevelingen die daar uitkomen impact hebben op het gebruik van de applicatie in het buitenland. Bovendien wordt de assessment nu uitgevoerd in de context van het gebruik in Vlaanderen en Brussel. Het betekent niet dat het automatisch ook toepasbaar is voor het buitenland.

Daarnaast moeten we er bij stilstaan dat we **deelnemers mogelijk in gevaar brengen**. In sommige landen is het verboden of gevoelig om expliciete beelden te tonen, zoals bijvoorbeeld intimiteit tussen mensen van hetzelfde geslacht, genderidentiteit, bepaalde vrijetijdsactiviteiten, ... In principe wordt de informatie en het beeldmateriaal in een gesloten omgeving gedeeld, en is dit nooit zeer expliciet. Toch hebben we er geen controle over als bijvoorbeeld iemand uit de omgeving van de deelnemer kennis krijgt van de inhoud van de cursus. Afhankelijk van de doelgroep en het herkomstland kan de deelnemer problemen riskeren bij de eigen (ge-

---

²⁸ De interne policy van het Agll is dat persoonsgegevens van klanten enkel bewaard kunnen worden in het klantenopvolgsysteem (KBI/Allis). Dit is de enige veilige manier.

loofs)gemeenschap of de overheid. In Nederland maakt men daarom bijvoorbeeld gebruik van ‘gekuiste’ en ‘ongekuiste’ video’s.

7.1.3 Andere digitale tools

Inschrijftool

Wij werven inburgeraars via een wervingsbrief zodra wij automatisch hun gegevens via het rijksregister door-krijgen. Aangezien kandidaat-inwijkelingen nog niet in België wonen en dus bijgevolg **nog niet ingeschreven zijn in het rijksregister** kennen we hun gegevens niet. We moeten dus eerst potentiële deelnemers werven, zoals in deel 5 ‘Wervingsmethode’ beschreven. Daarna moeten we **gegevens van hen verzamelen om contact te kunnen opnemen**. Dit doen we via een **inschrijftool**, via Microsoft Form. Op basis van deze gegevens neemt de trajectbegeleider contact met hen op.

Microsoft Form wordt hierbij in principe als voldoende veilig beschouwd. Zolang we het formulier zelf opstellen blijven de gegevens in onze eigen omgeving. Het is bovendien ook mogelijk om de gegevens zelf te versleutelen voor extra veiligheid. Toch mogen we niet vergeten dat Microsoft een Amerikaans bedrijf is en dus onderhevig is aan de Amerikaanse wetgeving. Deze wetgeving²⁹ voldoet niet aan de minimumwaarborgen volgens de Europese AVG-wetgeving en dan specifiek aan de proportionaliteitsbeginselen. Om die reden kan er beter gegrepen worden **naar Europese alternatieven**, zoals eusurvey en limesurvey.³⁰

Online individuele gesprekken

Na de inschrijving vindt een **kennismakingsgesprek met de trajectbegeleider** plaats. Deelnemers worden uitgenodigd via mail voor een online gesprek via Microsoft Teams. Dit werd niet als meest gebruiksvriendelijke app ervaren, maar is wel veilig. De connecties zijn steeds versleuteld en er is geen overdracht van gegevens naar het buitenland.

We hebben gemerkt dat klanten vaak contact opnemen met trajectbegeleiders via **Whatsapp en Messenger**. Dit is vanuit het buitenland de gemakkelijkste manier, en bovendien gratis in vergelijking met telefoneren. Hier zullen we in de toekomst toch voorzichtig mee moeten zijn, aangezien data en metadata hierin verzameld worden en we de gegevens dus niet veilig kunnen stellen.

Als we in de toekomst bovendien meer officiële documenten willen uitwisselen met de persoon in het buitenland, zoals een contract, identiteitspapieren, ... dan moeten we er ook rekening mee houden dat dit **via mail** niet de meest veilige manier is. **Het klantenportaal** dringt zich dus op om veilig documenten uit te wisselen en te communiceren.³¹

---

²⁹ Wetgevingen zoals Section 702 Foreign Intelligence Surveillance Amendment Act (FISA) en Executive Order 12333 uit Amerika

³⁰ Adviezen via <https://dasprive.be/eu-alternatives/>

³¹ Een alternatief om mee te werken kan zijn: <https://send.tresorit.com/>

8 Aanbevelingen

8.1 Aanbeveling 1: Zorg dat kandidaat-inwijkelingen geïnformeerd worden op de plek waar ze zich aanmelden voor de verblijfsprocedure.

Om mensen warm te maken voor het aanbod moeten zij **rechtstreeks** geïnformeerd worden. De beste manier is om hen te informeren op de plek waar ze zich aanmelden voor de verblijfsprocedure. Een lokaal bestuur staat te ver van de persoon die via gezinshereniging naar België wilt komen en komt enkel eventueel in contact met de referentiepersoon in België. Dit is een extra drempel, omdat je de beoogde doelgroep niet rechtstreeks kan aanspreken. Door het gebrek aan contactmomenten tussen een lokaal bestuur en de beoogde doelgroep, is de werving bovendien **te ad hoc**. Je bereikt slechts op toevallige wijze iemand (die iemand kent) die mogelijk in aanmerking komt voor het aanbod. Het is inefficiënt en vraagt veel inzet voor weinig resultaat. Ook bij arbeidsmigranten zien we dat het werken met **intermediairs geen duurzame wervingsbron** is, omdat zij deze rol niet blijvend zullen opnemen.

De doelgroep rechtstreeks bereiken **via instanties die bevoegd zijn voor de verblijfsprocedure**, zou het mogelijk maken om de grote bulk te bereiken. FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is met betrekking tot gezinsmigranten de beste partner. Zij zijn bevoegd voor consulaire zaken en het is daar dat de aanvragen voor een verblijfsvergunning binnenkomen. Dienst Vreemdelingenzaken is ook een belangrijke partner, maar zij komen niet rechtstreeks in contact met de indiener en er zijn ook veel dossiers die de diplomatieke post zelf afhandelen. Zowel DVZ als lokale besturen verwijzen naar de diplomatieke posten als primaire partner. Het knelpunt bij een samenwerking met diplomatieke posten is dat zij veelal met private Visa Application Centers werken, die in opdracht van hen aanvragen behandelen. Er zal dus verder met FOD Buitenlandse Zaken onderhandeld moeten worden hoe zij deze taak kunnen volbrengen.³² Voor arbeidsmigranten kunnen we bijvoorbeeld kijken naar Departement WEWIS Werk en Sociale Economie waar de aanvragen voor een gecombineerde vergunning binnenkomen. Ook daar behandeld DVZ de verblijfsvergunning.

Een bijkomend voordeel hierbij is dat we op die manier meer kans hebben dat **echte kandidaat-inwijkelingen worden doorverwezen** naar het aanbod. Noch het Agentschap, noch het lokaal bestuur is namelijk in staat om kandidaten voldoende te verifiëren. ([zie aanbeveling 3](#))

8.2 Aanbeveling 2: Geef het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering als enige de opdracht om dit aanbod in te richten.

Op het terrein bestaat er een versnipperd welkomstaanbod voor nieuwkomers, zoals de BELCO-training van Fedasil (voor hervestigde vluchtelingen), de oriëntatietraining van Be Welcome (voor arbeidsmigranten), interne onboardingcursussen van werkgevers (voor arbeidsmigranten), het aanbod van de international houses (voor arbeidsmigranten), ... Het Agentschap moet bij deze migratievormen een volwaardige partner voor inburgering kunnen zijn en de MO-cursus moet hierbij **de Unique Selling Point** zijn. Op die manier is er meer uniformiteit en controle op de inhoud die gegeven wordt.

Daarnaast moet het aanbod **centraal gecoördineerd** worden. Deelnemers weten vaak nog niet exact waar ze zich zullen vestigen in België voor aankomst en kunnen daarom nog niet meteen toegewezen worden aan een agentschap. Het traject krijgt dus pas bij aankomst een regionale invulling of een doorverwijzing naar de stede-

---

³² De Beleidsnota Integratie, Inburgering en Samenleven 2024-2029 spreekt over een inspanningsverbintenis die wordt gecontroleerd bij het toekennen van het visum. Ook de federale regering wil bijkomende voorwaarden opleggen aan gezinsmigranten, gezinsherenigers en bedienaars van erediensten, waaronder de verplichting om een inburgeringsattest en een taalttest voor te leggen. Dit biedt kansen voor deze aanbeveling.

lijke agentschappen. We moeten hierbij ook nadenken over het verwarrende aspect bij toeleidingen naar andere agentschappen.

8.3 **Aanbeveling 3: Breid de definitie van ‘kandidaat-inwijkeling’ uit en bepaal wie hierop de controle uitvoert.**

De huidige definitie van een kandidaat-inwijkeling, waarbij iemand toegang heeft tot informatie na het verkrijgen van een visum, maakt het mogelijk om een starterspakket (informatiebrochure, video’s, zelfstudiepakket, ...) te bezorgen dat deelnemers zelfstandig en vrijblijvend kunnen bekijken. Maar hebben we als doel mensen zelfredzamer te maken, de waarden en normen in Vlaanderen en Brussel toe te lichten en bepaalde vaardigheden aan te leren, dan moet daar tijd voor voorzien worden en moet de definitie van een kandidaat-inwijkeling uitgebreid worden. De proeftuinen tonen namelijk aan dat van zodra iemand een visum krijgt, die meteen naar België zal reizen. **Het is net tijdens het wachten op het visum dat de nood er is om zich voor te bereiden om een geïnformeerde beslissing te nemen.**³³ Uiteraard moeten we hierbij wel rekeninghouden met een percentage van deelnemers dat uiteindelijk niet naar België mag/wil komen.

Daarnaast is het voor de trajectbegeleiders niet evident om **te achterhalen wie voldoet aan de definitie van een kandidaat-inwijkeling**. Aangezien we zelf niet bevoegd zijn voor de verblijfsprocedure, hebben we de kennis niet om bijvoorbeeld een aanvraag voor een gecombineerde vergunning correct te analyseren of te weten of aan alle voorwaarden voor gezinshereniging werd voldaan. **We adviseren om deze rol dan ook niet bij het Agentschap te leggen.**

Dit impliceert ook dat de controle niet alleen gebeurt bij de toeleiding naar het Agentschap, maar ook tijdens het traject. **Onze medewerkers dienen zicht te hebben op wie tijdens het traject geen kandidaat-inwijkeling meer is** wegens bijvoorbeeld een negatieve beslissing, een verbreking van het arbeidscontract, ... Op die manier voorkomen we zinloze inspanningen.

8.4 **Aanbeveling 4: Kies als starterspakket voor een voortraject op maat, bestaande uit een cursus MO van synchrone en asynchrone lesmomenten en een vorm van trajectbegeleiding.**

Deelnemers beschouwen de inhoud van de cursus MO als kwalitatief en volwaardig. Op het moment van voorbereiding voor vertrek zijn zeker niet alle thema’s prioritair. Ze geven wel aan alle thema’s belangrijk en interessant te vinden. Toch blijft dit eerder theorie en moet de praktijk volgen na aankomst. **We kunnen daarom niet stellen dat we aan alle onderwijsdoelen en vaardigheden diepgaand kunnen werken vanuit het buitenland** (In [aanbeveling 6](#) gaan we dieper in op het noodzakelijke vervolg na aankomst).

Daarbij aansluitend is de hypothese fout dat mensen tijdens het wachten op hun visum alle tijd hebben om zich voor te bereiden. Vaak vervullen zij nog verplichtingen in het thuisland, waardoor hun beschikbaarheid beperkt is. Een toegankelijk en flexibel aanbod is daarom belangrijk. **Een onderscheid tussen prioritaire en minder prioritaire thema’s en doelen dringt zich daardoor op.** Er is ook **nood aan een gedifferentieerd aanbod**. Voor een arbeidsmigrant zijn andere thema’s prioritair dan voor diens partner of een gezinshereniger.

Vanuit de proeftuinen kunnen we stellen dat de voorkeur uitgaat naar een MO-aanbod in een digitale werkvorm met een combinatie van synchrone en asynchrone lesmomenten. Onze medewerkers geloven namelijk

---

³³ We verwijzen hiervoor graag naar Art 37bis van het Decreet betreffende het volwassenonderwijs van 15 juni 2007 waarin een andere definitie van de kandidaat-inwijkeling werd opgenomen: *In dit artikel wordt verstaan onder kandidaat-inwijkeling: de vreemdeling die in het buitenland een visum tot langdurig verblijf in België heeft aangevraagd en zijn of haar wil uit om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister, of de niet-visumplichtige vreemdeling die bij de bevoegde diplomatieke of consulaire post in het buitenland zijn of haar wil uit om een langdurig verblijf in België te verkrijgen en om in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ingeschreven te worden in het Rijksregister.*

sterk in **de motiverende rol van een leerkracht en het groepsgevoel**. Ook deelnemers geven tijdens de bevraging aan dat het interactieve karakter, het samenwerken en samen spreken over thema's in groep een enorme meerwaarde zijn. Een leerkracht kan bovendien context geven en nog meer op maat van de doelgroep werken, wat de kennisopname bevordert. Maar gezien de politieke intenties - het verplicht maken van inburgering in het buitenland³⁴ - **moeten we de haalbaarheid hiervan in vraag stellen**. Dit aanbod brengt heel wat operationele obstakels met zich mee, zoals onder meer het samenstellen van groepen, leerkrachten vinden op bepaalde tijdstippen (bij groot tijdsverschil), niet-digitaal vaardige profielen, ... Dit mag niet leiden tot wachtlijsten. Zelfstudie kan aangeboden worden voor profielen die daarvoor in aanmerking komen.

Trajectbegeleiding is minimaal maar noodzakelijk voor de screening en brug met de reguliere werking. We definiëren daarom best concreet wat de intake en de trajectbegeleiding inhouden, want die zijn minder uitgebreid en kennen andere accenten dan in het reguliere traject.

8.5 **Aanbeveling 5: Beschouw het aanbod voor een kandidaat-inwijking als een voortraject met aangepaste formaliteiten.**

Als de kandidaat-inwijking een voortraject kan volgen, dan worden daar best ook formaliteiten aan gekoppeld. Zo is de deelname niet geheel vrijblijvend en garanderen we voldoende engagement.

Dit kan in de vorm van een (aangepast) contract zijn. Dit biedt het voordeel dat we kunnen definiëren wat ze van het Agentschap kunnen verwachten en wat niet. Op die manier kunnen we onze eigen dienst en de medewerkers voldoende beschermen. We kunnen hierdoor ook duidelijkheid scheppen over onze positie binnen de verblijfsprocedure. Bovendien kan het als grond dienen om persoonsgegevens te mogen bewaren. Ook omgekeerd kunnen we hierdoor verduidelijken wat we van deelnemers verwachten inzake aanwezigheid, actieve deelname en eventuele evaluatie.

Door een traject op maat met formaliteiten aan te bieden is het ook mogelijk om voorwaarden te stellen zoals bijvoorbeeld retributie³⁵. Het aanbod in België is namelijk betalend, maar het starterspakket moet kosteloos aangeboden worden. Er bestaat hierdoor een oneerlijke behandeling tussen inburgeraars die MO in Vlaanderen volgen en betalen voor de cursus, en zij die de kans krijgen om dit (of een deel ervan) in het buitenland gratis te volgen. Er moet nagedacht worden over een **meer gelijke behandeling tussen inburgeraars in Vlaanderen en kandidaat-inwijkingen in het buitenland**.

8.6 **Aanbeveling 6: Zorg voor een vervoltraject op maat voor zij die een voortraject in het buitenland volgden.**

Zoals aangegeven in [aanbeveling 4](#) weten we dat een volwaardige cursus MO in het buitenland niet volstaat voor een goede integratie. Dat geven zowel medewerkers als deelnemers tijdens de bevraging aan. Deelnemers nemen namelijk nog niet deel aan de samenleving en sommige begrippen blijven daardoor abstract. **Een goede begeleiding en verderzetting in België zijn onmisbaar** om hen te helpen bij het omzetten van de opgedane kennis in de praktijk. Dat kan aan de hand van **een vervolgcursus en individuele begeleiding** na aankomst. Belangrijk is wel om rekening te houden met het feit dat niet iedereen van dezelfde klas op hetzelfde moment in België zal aankomen. We konden daarom geen terugkomenten organiseren, zoals we dat vooraf geambieerd hadden. Het vervolgaanbod moet dus op een flexibele manier ingezet worden, niet groepsafhankelijk zijn of onderdeel vormen van het reeds bestaande aanbod.

Maar het vervolgaanbod moet ook **op maat** zijn. We kunnen niet garanderen dat iedereen met dezelfde bagage aankomt in België. Voor sommigen zal de cursus in het herkomstland lang geleden zijn, anderen hebben

³⁴ Bron: [Regeerakkoord van de federale regering Bart De Wever | Belgium.be](#)

³⁵ We moeten dit goed afwegen tegenover de kosten die zij al dienen te betalen voor een verblijfsaanvraag en een onzekere uitkomst. We moeten er wel voor zorgen dat het aanbod aantrekkelijk blijft voor de kandidaat-inwijkingen.

misschien minder engagement getoond tijdens de lessen. **Het vervolg moet daarom bepaald worden op basis van het profiel na aankomst.**

Deelnemers moeten bovendien de mogelijkheid krijgen om **al te starten met het vervolgtraject nog voor ze zijn ingeschreven in het rijksregister**. Soms is het lang wachten op een inschrijving, als ze bijvoorbeeld nog geen vaste woonplaats hebben. Het is in die gevallen jammer dat er geen continuïteit voorzien kan worden. Maar **tegelijktijd moet er voldoende ruimte en flexibiliteit voorzien worden om dat vervolgtraject aan te gaan**. Het lukt niet voor iedereen om zich meteen na aankomst te engageren voor een inburgeringstraject. Soms hebben deelnemers meteen na aankomst andere prioriteiten, zoals het zoeken van een woning, waardoor er even geen mentale ruimte is.

8.7 Aanbeveling 7: Onderzoek welke vorm van evaluatie mogelijk en wenselijk is vanuit het buitenland.

De federale regering formuleert de ambitie om bijkomende voorwaarden op te leggen aan gezinsmigranten en bedienaars van erediensten, waaronder de **verplichting om een inburgeringsattest en een taalttest voor te leggen**. De vereisten verschillen naargelang de fase en het type verblijfstatuut.³⁶ De Vlaamse regering spreekt over een inspanningsverbintenis die wordt gecontroleerd bij het toekennen van een visum. Slagen voor een test Nederlands of maatschappelijke oriëntatie in het land van herkomst kan leiden tot gedeeltelijke vrijstellingen in het verdere inburgeringstraject.³⁷

Als we het voortraject willen formaliseren, is het wenselijk **om deelnemers ook te evalueren na het voortraject**. Dit heeft als voordeel dat we de opgedane kennis kunnen verifiëren en dat we een startpunt hebben om het traject na aankomst te bepalen. Voor sommigen zal namelijk herhaling na aankomst misschien eerder nodig zijn dan voor anderen.

Deze evaluatie kan vanuit inhoudelijk oogpunt **niet gelijk zijn aan de standaardtest maatschappelijke oriëntatie**. We stellen immers dat tijdens een voortraject vanuit het buitenland niet aan alle onderwijsdoelen en vaardigheden diepgaand gewerkt kan worden. Het is met andere woorden niet mogelijk om alle vaardigheden vanop afstand te meten. **Deze test is dus pas aan de orde na het vervolgtraject**. Uiteraard laat het decreet steeds ruimte voor mensen om een vrijstellingstest af te leggen. Indien zij reeds voldoende kennis en vaardigheden verworven hebben, kunnen zij vrijgesteld worden van de cursus MO of in dit geval het vervolgtraject. Maar deze test kan pas afgelegd worden in België en de cesuur ligt hoger.

Bovendien legt **testing vanuit het buitenland** ook andere vragen bloot zoals:

- Kunnen we bij een remote afname met zekerheid onze testvragen veilig stellen? Als testvragen verspreid raken, zal dit een grote financiële impact hebben op de organisatie.
- Zijn de beschikbare digitale toestellen van deelnemers compatibel om de test af te nemen?
- Is online proctoring bij een remote afname voor onze doelgroep toegankelijk (vb. extra toestel nodig) en welke extra kosten en personeelsinzet (op vlak van controle) brengt dit met zich mee?
- Wat met privacyrisico's bij remote testafname (vb. ID controle) en proctoring (vb. kamer in beeld brengen)?
- Zijn testafnames op locatie (vb. bij ambassade of consulaat) operationeel haalbaar en toegankelijk voor iedereen?

We adviseren om verder te onderzoeken wat in het kader van evaluatie en het voorleggen van resultaten wenselijk en haalbaar is.

---

³⁶ Bron: [Regeerakkoord van de federale regering Bart De Wever | Belgium.be](#)

³⁷ Bron: [Regeerakkoord VR 2024-2029](#)

8.8 **Aanbeveling 8: Het Agentschap moet een prominente rol innemen in het integratieproces van arbeidsmigranten en hun gezinsleden.**

Via diverse wegen kwam het proefproject onder de aandacht. Het Agentschap werd hierdoor verschillende malen gecontacteerd door **geïnteresseerde werkgevers**, zowel centraal als regionaal (door o.a THAMM, vzw Chinta (Aurora-project), UZ Leuven (Leli-project), ...). Het valt ons hierdoor op dat er dringend vraag is naar **een standaard en neutraal inburgeringsaanbod voor arbeidsmigranten**. Door de toename van economische migratie en de blijvende krapte op de arbeidsmarkt voorspellen we dat deze vragen in de toekomst zullen toenemen.

Naast de interesse in een aanbod, vragen we ons ook af of het nog steeds opportuun is om arbeidsmigranten en hun gezinsleden vrij te stellen van inburgering? De Vlaamse Regering spreekt haar intenties alvast uit over een aangepast en verplicht inburgeringstraject voor arbeidsmigranten van buiten de EU.³⁸

Bij economische migratie is de drijfveer nog steeds om zo snel mogelijk vacatures ingevuld te krijgen en een oplossing te bieden voor de krapte op de arbeidsmarkt. De duurzame integratie van de arbeidsmigranten en hun gezinsleden is hierdoor minder prioritair. Mede door de onwetendheid of gebrek aan expertise bij werkgevers, is er nog te vaak **onvoldoende oog voor het humane aspect, worden mensen onvoldoende geïnformeerd en is er onvoldoende aandacht voor een duurzame inburgering en integratie**. In het verleden, tijdens de eerste immigratiestroom van gastarbeiders, stond men ook te weinig stil bij het leven van de migranten hier. Er werd te snel gedacht dat ze maar tijdelijk zouden blijven, maar dat bleek niet waar te zijn. We mogen vandaag niet dezelfde fouten maken en moeten van bij (of voor) aankomst inzetten op integratie. Wel moeten we in de 'War for Talent' waar we nu inzitten, zorgen voor een aantrekkelijk traject.

Naast de arbeidsmigrant **mogen we ook de partner** niet uit het oog verliezen. De gezinsleden van arbeidsmigranten zijn vaak mensen die nog geen werk hebben in België, en niet kunnen rekenen op het opvangnet en de contacten die tijdens een tewerkstelling worden gecreëerd. Zij zijn dan afhankelijk van hun partner en hebben hulp nodig om geactiveerd te worden. Het inburgeringstraject is hierbij de eerste cruciale stap.

8.9 **Aanbeveling 9: Maak het mogelijk om de begeleiding bij diploma-erkenning aan te bieden in het buitenland en onderzoek of een koppeling tussen een gecombineerde vergunning en de diploma-erkenningsprocedure voor gereguleerde beroepen opportuun is.**

Om een grotere zelfredzaamheid en snellere integratie als doelstelling waar te maken, moeten we niet enkel onze expertise op gebied van maatschappelijke oriëntatie uitspelen. Om een goede omkadering te kunnen bieden voor deelnemers kunnen **informatie en/of begeleiding van diploma-erkenning, EVC en verkorte studieprogramma's** een extra meerwaarde zijn.

Er is te weinig kennis van de procedure diploma-erkenning en de doorlooptijden bij de deelnemers en de werkgevers, een expertise die het Agentschap wel in huis heeft. Hierdoor worden verkeerde toekomstverwachtingen aan de arbeidsmigrant voorgehouden.³⁹ Op dit moment kunnen we enkel intermediaire zijn binnen de procedure diploma-erkenning wanneer het gaat om inburgeraars. Aangezien kandidaat-inwijkelingen geen inburgeringscontract tekenen, zijn zij nog geen inburgeraar op het moment dat zij inburgering in het buitenland

---

³⁸ Bron: [Regeerakkoord VR 2024-2029](#)

³⁹ In veel gevallen worden bijvoorbeeld verpleegkundigen gerekruteerd voor een job als zorgkundige. Omdat het diploma niet op niveau van verpleegkundige gelijkgesteld wordt. We merken op dat dit niet altijd goed gecommuniceerd wordt met de werknemer waardoor er verkeerde verwachtingen gesteld worden.

volgen. We willen ook graag een rol kunnen spelen in de procedure vóór aankomst. Op die manier kunnen we ten eerste **werkgevers sensibiliseren en informeren**, zodat ze met de juiste informatie een rekruteringsproces starten. Ten tweede krijgt de kandidaat-inwijkeling **de juiste informatie zodat die correcte verwachtingen kan stellen** om zich voor te bereiden. Ten derde kunnen **procedures voor arbeidsmigratie dan vlotter verlopen**.⁴⁰

Voor gereguleerde beroepen loopt er naast de aanvraag van een gecombineerde vergunning ook een procedure van diploma-erkenning. **De doorlooptijden voor een gecombineerde vergunning zijn veel korter en niet afgestemd op de procedure diploma-erkenning.** In veel gevallen krijgen mensen een werk- en verblijfsvergunning toegekend, maar blijkt enkele maanden later dat hun diploma niet erkend wordt. Mensen zitten op dat moment in volle voorbereiding voor de verhuis en nemen al deel aan het aanbod MO in het buitenland. Ze zijn verward en gedesillusioneerd als dan blijkt dat het niet kan doorgaan. In principe stelt de regelgeving dat er geen werkvergunning wordt afgeleverd indien de diploma-erkenning voor een gereguleerd beroep niet bij de aanvraag zit.⁴¹ Toch merken we in de praktijk dat dit niet altijd zo loopt. Dit leidt tot verwarring: “ik heb een vergunning, dus ik mag naar België gaan.” In de praktijk merken we dan ook op dat veel arbeidsmigranten alsnog de reis naar België maken, terwijl we eigenlijk weten dat hun verblijfsrecht ingetrokken zal worden op basis van de verbreking van het arbeidscontract. Dit brengt onze medewerkers in een lastig parket.

8.10 **Aanbeveling 10: Zorg dat er een doel en rechtsgrond is om (persoons)gegevens te kunnen bewaren.**

Voor de verwerking van persoonsgegevens opgestart kan worden, moet **een AVG-dossier** opgemaakt worden en moeten risico's in kaart gebracht worden in de vorm van een risicoanalyse of DPIA. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om over te gaan tot een kwalitatief en effectief aanbod voor kandidaat-inwijkelingen. Zorg daarbij voor een doel en rechtsgrond om persoonsgegevens te kunnen bewaren en maak daarbij ook **registraties in het klantenopvolgsysteem** technisch mogelijk om dit op een veilige manier te doen.

Hebben we als **doel mensen zelfredzamer te maken** en de waarden en normen in Vlaanderen en Brussel toe te lichten? Om hen bepaalde vaardigheden aan te leren en hen zo **te versterken tijdens hun aankomst voor een snellere en vlottere integratie?** Dan is het noodzakelijk om gegevens te kunnen bewaren. Kunnen we dat niet, dan is een klantenopvolging en vlotte aansluiting op het traject in Vlaanderen of Brussel moeilijker te garanderen. Bovendien kan inburgering in het buitenland dan enkel bestaan onder de vorm van online raadpleegbare video's, waarbij we geen persoonsgegevens nodig hebben van zij die de video's raadplegen.

8.11 **Aanbeveling 11: Voorzie voldoende financiering voor het Agentschap Integratie en Inburgering, zodat het deze opdracht kwalitatief kan uitvoeren.**

Het is nodig om **de financiële en operationele impact** van dit aanbod in kaart te brengen. We kunnen de **kosten van trajecten vanuit het buitenland** namelijk niet op eenzelfde manier benaderen als reguliere trajecten in Vlaanderen en Brussel. We moeten rekening houden met:

---

⁴⁰ Door werkgevers inzicht te geven in de procedure kan er bijvoorbeeld geanticipeerd worden op mogelijke negatieve adviezen, waardoor de werkgever tijd wint.

⁴¹ Voor de gecombineerde vergunning wordt een onderscheid gemaakt tussen beschermde en niet-beschermde beroepen. De gecombineerde vergunning toekennen verloopt in twee fasen: ten eerste een check op toegang tot de arbeidsmarkt (gewestelijke materie door departement WEWIS), ten tweede een check op verblijfsrecht (federale materie door DVZ). Bij beschermde beroepen zou in de eerste stap 'de check tot toegang tot de arbeidsmarkt' de procedure diploma-erkenning vervat moeten zitten. Een grondige check van de kwalificatievereisten voor beschermde beroepen kan immers enkel via de procedure diploma-erkenning van NARIC (voor diploma's buiten de EER & Zwitserland). Om de door Europa opgelegde termijn te respecteren, zou er geïnvesteerd moeten worden in NARIC om een aparte lijn voor arbeidsmigranten op te zetten. Op dit moment is NARIC onderbemand en komen de aanvragen van arbeidsmigranten gewoon achteraan de rij waardoor die termijn onmogelijk gerespecteerd kan worden. Hierdoor worden soms verkeerdelijk werkvergunningen toegekend.

- Het agentschap levert al inspanningen nog voor de deelnemer inburgeraar is, een inburgeringscontract ondertekent en eventueel retributie betaalt.
- Het agentschap levert inspanningen aan een percentage dat niet naar België mag/kan/wil komen en dus nooit een inburgeringscontract zal tekenen of retributie zal betalen.
- Een aanbod in het buitenland gevolgd door een vervolgaanbod in het binnenland kan in totaal op meer lesuren uitkomen dan de reguliere cursus MO van 60 uur.
- Trajectbegeleiding in het buitenland kan een extra zijn bovenop de trajectbegeleiding in het reguliere traject. Toch kan het ook voor een winst zorgen, waardoor er na aankomst minder uren aan trajectbegeleiding gespendeerd zullen worden. Dit zal van profiel tot profiel afhangen.

Daarnaast moeten **MO-modules aangepast worden**, omdat ze nu vooral opgemaakt werden vanuit het perspectief van iemand zich in België bevindt. Dit impliceert ook vertaalkosten. Ook kan er de noodzaak zijn om specifieke of verdiepende modules te ontwikkelen op maat van gezins- of arbeidsmigranten. Ook dat vraagt extra middelen.

Tot slot zullen ook reeds gebruikte **tools geoptimaliseerd moeten worden voor het gebruik in het buitenland**, zoals onder meer Allis en eventueel testplatformen en screeningsinstrumenten.

Belangrijk om te vermelden is dat deze kosten het integratieproces van nieuwkomers zal versnellen. Dit zal leiden tot minder druk op de publieke diensten en actief burgerschap. Nieuwkomers hebben namelijk realistischere verwachtingen van hun toekomstig leven, zijn zelfredzamer na aankomst en kunnen door de nauwe opvolging na aankomst sneller geactiveerd worden.

9 Besluit

De ervaringen met het proefproject ‘Inburgering in het buitenland’ leren ons dat er **veel potentieel** is.

Deelnemers die de cursus voltooiden, waardeerden de **toegankelijkheid van het digitale lesmateriaal** en de mogelijkheid om al voor aankomst in België vertrouwd te raken met de Vlaamse of Brusselse samenleving. Ze gaven aan dat de cursus hen hielp om een realistisch beeld te krijgen van het leven in Vlaanderen of Brussel en **hun vertrouwen in het integratieproces** vergrootte.

Toch hebben we ook juridische en technische drempels vastgesteld. Hoewel de interesse in het project initieel groot was, bleef het **aantal inschrijvingen en deelnames beperkt**. Terwijl inburgering een Vlaamse bevoegdheid is, is migratie een federale bevoegdheid. Om te weten te komen wie kandidaat-inwijking is, is afstemming met het federale beleid inzake toeleiding noodzakelijk.

Daarnaast is het juridische kader op dit moment te beperkt. Kiezen we voor een inburgeringsaanbod in het buitenland met impact, dan is er **een solide juridisch kader** nodig, dat spreekt over de voorwaarden, de doelgroep en het vervolgaanbod. En dat afgestemd is op de federale wetgeving.

Intussen werden de ambities van inburgering in het land van herkomst in het **Vlaams Regeerakkoord 2024-2029** opgenomen.⁴² Ook **het Federale Regeerakkoord 2025-2029** biedt kansen tot samenwerking en uitvoering van de Vlaamse doelstellingen inzake inburgering in het land van herkomst.⁴³ Een goede basis om deze drempels weg te werken en verder te bouwen aan inburgering in het land van herkomst.

Tot slot zal dit aanbod ongetwijfeld **een operationele en financiële impact** op de organisatie hebben. Tijdens dit proefproject konden we hier al enkele zaken detecteren, zoals onder meer werkuren van medewerkers, opmaak van cursusplanningen, het gebruik van cliëntvolgsystemen, digitale communicatietools en testplatformen. Ook zal het traject een ander financieel plaatje kennen. Dit moet in de toekomst verder in kaart gebracht worden.

---

⁴² Bron: [Regeerakkoord VR 2024-2029](#)

⁴³ Bron: [Regeerakkoord van de federale regering Bart De Wever | Belgium.be](#)

10 Bijlagen

10.1 Bijlage 1: Andere potentiële doelgroepen voor inburgering in het buitenland die voorlopig niet opgenomen werden binnen het project.

We richten ons voor dit project op de verschillende types van gezinsmigratie en arbeidsmigratie omdat dit om de grootste aantallen gaat. Er zijn ook nog andere migratievormen die potentieel bieden voor inburgering in het buitenland. We lichten ze hieronder toe.

Bedienaar erkende eredienst

Buitenlandse bedienaars van een erkende eredienst kunnen onder bepaalde voorwaarden in Vlaanderen werken. In dat geval kan hun toekomstige werkgever een toelating tot arbeid voor hen aanvragen volgens de procedure van arbeidsmigratie. Indien de tewerkstelling langer dan 90 dagen is, vraagt de werkgever een gecombineerde vergunning aan. Er zijn wel enkele voorwaarden: de bedienaar bedient een lokale geloofsgemeenschap en die geloofsgemeenschap is wettelijk erkend.

Anders dan bij de arbeidsmigrant is de bedienaar wel een verplichte inburgeraar. Maar de ambitie van het nieuwe regeerakkoord is om in de toekomst niet-EU arbeidsmigranten mogelijks ook te verplichten tot inburgering.

Studiemigrant

Ook omwille van studies kan je naar België komen. Unieburgers genieten van het vrije personenverkeer en hoeven daarom vooraf geen aanvraag in te dienen. Zij kunnen naar België komen en zich na aankomst inschrijven bij een onderwijsinstelling. Als derdelander moet je voldoen aan enkele voorwaarden. Als je in aanmerking komt, kan je bij de diplomatieke post een aanvraag indienen voor visum type D. DVZ controleert de aanvraag en doet een uitspraak binnen de 90 dagen.

Wie een studie volgt van langer dan 1 jaar (dus geen uitwisselingsscholieren of stagiaire-studenten), is een rechthebbende inburgeraar eenmaal in België.

In 2023 werden er volgens Myria 26% van de visa lang verblijf toegekend om studieredenen, dat is meer dan voor economische migranten (21%).⁴⁴ Het is echter niet duidelijk welk duurzaam toekomstperspectief studenten in België hebben.

Hervestiging

In 2013 werd in België een structureel hervestigingsprogramma opgericht. Sindsdien verbindt ons land zich ertoe om jaarlijks kwetsbare vluchtelingen op te vangen. Het programma bestaat uit de selectie en de transfer van vluchtelingen vanuit een land waar zij bescherming gezocht hebben naar een ander land, dat aanvaardt om hen op te vangen als vluchteling. Nieuwkomers die in het kader van een hervestigingsprogramma naar België komen, zullen na aankomst via een versnelde procedure erkend vluchteling zijn. Bijgevolg zijn zij een verplichte inburgeraar.

Onder leiding van het VN-Vluchtelingenagentschap UNHCR worden vluchtelingen in het buitenland gescreend op basis van criteria. Daarna moeten zij een positief advies krijgen van het Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen Staatlozen (CGVS) om in België toegelaten te worden. Na aankomst in België, moeten zij wel nog formeel een asielaanvraag indienen. Voortaan komen deze hervestigde vluchtelingen nu met een visum D voor

---

⁴⁴ Bron: [Migratie in cijfers en in rechten | Jaarverslag 2024](#)

lang verblijf naar België, meer specifiek een visum om humanitaire redenen om langer dan drie maanden in België te verblijven.

Elk jaar stelt België vooraf vast hoeveel hervestigde vluchtelingen het zal opvangen. Dit wordt beslist op basis van onder andere de opvangcapaciteit. In 2023 en 2024 lag de ambitie op 500. België hervestigde in 2024 487 vluchtelingen. Het gaat voornamelijk om de hervestiging van Congolese vluchtelingen uit Rwanda en Syrische vluchtelingen uit Turkije. Hoewel het vooropgestelde engagement van 500 vluchtelingen net niet werd gehaald, liggen engagement en realiteit wel een stuk dichterbij elkaar dan in 2023, toen ons land zo'n 287 personen hervestigde.⁴⁵ Bovendien is de toekomst van dit programma onzeker, daar de nieuwe Minister van Asiel en Migratie Van Bossuyt dit voorlopig wil afschaffen.⁴⁶

Hervestigde vluchtelingen bevinden zich vaak in precare situaties, bovendien weten zij vaak pas laat in het proces of zij in Vlaanderen, Wallonië of Brussel worden opgevangen. Dit zorgt ervoor dat het niet altijd mogelijk zal zijn om inburgering al op te starten vanuit het buitenland. Dit sluit niet uit dat het voor sommigen wel mogelijk kan zijn.

Het humanitair visum

Een verblijfsvergunning op basis van een humanitair visum is een uitzonderlijke procedure voor mensen die om humanitaire redenen niet onder een andere procedure naar België kunnen komen (bv. broer van minderjarige Belg waarvan de ouder via gezinshereniging naar België mag komen of arbeidsmigrant die zoon van 18 jaar wil meenemen naar België). Een humanitair visum is een gunst, en is dus niet afdwingbaar. De bepalingen in de Verblijfwet voorzien geen definitie of criteria voor de toekenning van het humanitair visum. DVZ heeft een brede beoordelingsmarge en beoordeelt elke aanvraag op individuele basis. Er zijn dus geen garanties of wettelijke termijnen vastgelegd voor de toekenning van het visum.

In 2023 werden er 1.256 visa lang verblijf toegekend om humanitaire redenen. 3% van het totaal aantal toegekende visa lang verblijf.⁴⁷

---

⁴⁵ Bron: [487 hervestigde vluchtelingen in 2024 | Fedasil](#)

⁴⁶ Bron: [Minister Van Bossuyt \(N-VA\) maakt komaf met hervestiging, de enige legale manier om naar België te komen | VRT NWS: nieuws](#)

⁴⁷ Bron: [Migratie in cijfers en in rechten | Jaarverslag 2024](#)

10.2 Bijlage 2: uittreksel tevredenheidsmeting Survey Monkey

\\

COLOFON

Bo Coenen

Projectmanager inburgering

bo.coenen@integratie-inburgering.be